

bb.50./a belföldifolyt/p

- 45. időjárásjelentés
- 46. barátsági napok
- 47. bolgár művész
- 48. gyenes andrás
- 49. utinform
- 50. hirjegyzék

/mti/

--

21.15/p

-36-

v é g e

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztette: izsák erika, halasi györgy

21³⁰
3P

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60 008/x

Belföldi hírek

1980. január 24. c s ü t ö r t ö k

bb.1. a magyar kultúra napjai a szovjetunióban - a szovjet kultúra napjai magyarországon - molnár ferenc nyilatkozata

i me/mo/bc/ok hgy

1980. január 24.

április 2-től 11-ig lesznek a magyar kultúra napjai a szovjetunióban, október 30-tól-november 9-ig pedig a szovjet kultúra napjai magyarországon.

harmadikban rendezzük meg kölcsönösen ezt az eseménysorozatot, amely öt évenként jó alkalom arra, hogy megismertessük országaink kulturális, művészeti eredményeit, törekvéseit, fejlesszük az alkotó művészek, a művelődési intézmények együttműködését, népeink barátságát - mondotta az mti-nek adott nyilatkozatában molnár ferenc kulturális államtitkár, aki a napokban moszkvában aláírta a magyar-szovjet kulturális együttműködési szerződés idej munkatervét.

április 2-án a kreml kongresszusi palotájának nagytermében gálaesten nyitják meg a magyar kultúra napjait, amelyen hazánk felszabadulásának 35. évfordulóját is köszöntik. ezután tíz napon át vendégszerepelnek a magyar művészeti élet képviselői a szovjetunióban. a magyar állami operaház művészei erkel: hunyadi lászló, bellini: norma és verdi: lombardok, vagy donizetti: szerelmi bájjal című operáját adják elő leningrádban és moszkvában. a vigszínház társulata a szovjet fővárosban és tallinban mutatja be a „30 éves vagyok,, című musicalt, a ház mestersíratót, valamint shakespeare: minden jó, ha a vége jó című művét. a magyar néphadsereg művészegyüttese közreműködik az ünnepi nyitóelőadáson, majd novoszibirszkben, kemerovóban és irkutszkban szerepel./folyt.köv./

- 1 -

3P

bb.1./ a magyar kultúra 1. folyt./-ok

ebben az időszakban számos kiállítást is rendeznek a szovjetunió városaiban. bemutatják kiváló magyar képzőművészek: derkovits gyula, dési huber istván és kerényi jeno alkotásait, s kiállítják mai magyar iparművészek munkáit is. józsef attila születésének 75. évfordulója alkalmából irodalmi esteket tartanak, kiállítással adóznak emlékének. a szovjetunió minden köztársaságában magyar filmfesztivált rendeznek. a hatalmas ország egész területén valamilyen formában megnyilatkozik a magyar kultúra. hozzájárul ehhez a szovjet rádió és televízió, amely magyar vonatkozású programokat közvetít ebben az időszakban.

- a szovjet kultúra napjait hazánkban a magyar-szovjet baráti társasággal együtt október 30-án nyitjuk meg. ez alkalommal magyarországon vendégszerepel a szovjet állami szimfonikus zenekar, jevgenyij szvetlanov vezetésével, az ukrán állami táncgyűttes, és a leningrádi gorkij színház társulata, világhírű főrendezőjével, tovsztogonovval az élen. szovjet festészeti és iparművészeti kiállítást és filmfesztivált is rendezünk.

- a kulturális együttműködés természetesen nem korlátozódik ezekre a rendezvényekre. a szovjet kultúra és művészet értékei állandóan és növekvő arányban vannak jelen magyarországon, termékenyítően hatnak mind a tömegek általános műveltségére, tudatára, mind az alkotók művészeti felfogására. például: 1975-ben az orosz és a szovjet szerzők művei közül 184-et jelentettünk meg 2 280 000 példányban, addig 1978-ban 224 művet adtunk ki 3 352 700 példányban. a szovjet kultúra és művészet képviselői az ünnepi rendezvény napjai előtt és után is ellátogatnak hozzánk. március elején érkezik a rigai drámai színház társulata, amely gyurkó lászló szerelmem, elektra című színművét is előadja a szovjet dráma magyarországi szemléjének rendezvényei során. színházainkban szovjet vendégrendezők irányításával szólaltatják meg orosz és szovjet szerzők műveit. oleg jefremov, jurij ljubimov, iréne bucsénije már az évad első felében rendezett budapesti, illetve szolnokon és miskolcon, a szezon további részében pedig más szovjet rendezők közreműködésére számítottunk.

/folyt.köv./

- 2 -

3P

bb.1./ a magyar kultúra 2. folyt./-ok

- a következő években - az 1981-85-ös időszakban - is várjuk a szovjet művészet képviselőit. terveink szerint a szegedi és a margitszigeti nyári játékokon fellép majd a leningrádi kirov opera balett együttese, a permi balett együttes, és a gruz állami táncgyűttes. vendégeink lesznek a moszkvai és a leningrádi szimfonikus zenekarok, a moszkvai malaja bronnaja drámai színház művészei.

a szovjetunióban - miként ezt tapasztaltuk, s a szovjet barátaink megerősítették - szintén növekszik az érdeklődés a magyar kultúra értékei iránt. ennek tudatában terveztük és irtuk alá moszkvában az ez évi kulturális munkatervet, amelynek megvalósítása hozzájárul mindkét ország kulturájának fejlesztéséhez - mondotta befejezésül az államtitkár./mti/

...-

bb.2. mentsük meg a középkor emlékeit - gerevich lászló akadémikus nyilatkozata

i km/gk/ok bc

1980. január 24.

a magyar tudományos akadémia elnöksége a művészettörténettudományok helyzetét értékelve egyebek között megállapította: halaszthatatlanul fontos feladat, hogy megmentésük a középkori kőtárak pusztulásnak indult gazdag anyagát. valóban olyan áldatlan állapotok uralkodnak-e a korabeli épületek oszlopfőinek, frizeket, szobrokat, mi- ves párkányokat, épület-diszeket - őrző kőtárakban, hogy a magasszintű tudós testületnek kellett ráirányítania a figyelmet? erről nyilatkozott gerevich lászló, kossuth-dijas akadémikus, az mta régészeti intézetének igazgatója, a jeles középkorkutató régész kárpáti miklósnak, az mti munkatársának: *Tdarabjait*

- ha nem teszünk gyorsan valamit, menthetetlenül elvesznek a középkori történelmünk legvirágzóbb korszaka- inak bizonyítékai. a magyar középkort ugyanis napjainkban nagyrészt már csak a emlékekből ismerjük. a török hódoltság területén ugyanis sok emlékünk elpusztult. már a tatárjárás is irtózatos pusztítást végzett, megsemmisítette a xii. század végi, xiii. századi virágzó magyar kultúra emlékeit, a török hódoltság idején pedig a központi királyi kancelláriák, a városi levéltárak oklevelei lettek a háborúk, a villongások áldozatává. ezért is lenne fontos, hogy a magyar múltról valló leghitelesebb emlékeinket, a emlékeket megmentésük./folyt.köv./

- 3 -

3P

bb.2./ mentsük meg a középkor 1. folyt./-ok

- sajnos, éppen ezekre az emlékekre nagyon kevés gondot fordítottak az elmúlt évtized muzeumi munkájában. az oda nem figyelés, a nemtörődés következtében a sok évszázadon át fennmaradt kőleletek néhány év alatt megsemmisültek a tudomány számára. a korábbi, 15-20 évvel ezelőtti létesült kőtárak pusztulásnak indultak, gazdátlanok maradtak. esztergomi kőtárunk például - amely a legfontosabb művészeti emlékművet őrizte a xi-xii. századból - jó ideig használhatatlan volt. ujabban viszont a pusztulásnak indult kőtár-anyagait helyrehozott, a kövek tárolására alkalmas pincékben helyezik el. pécsen sem épült újjá a xii. századi európai művészetéről a későbbi századoknak üzenő alkotásokat bemutató épület. a fővárosban sincsenek kedvezőbb feltételek, a budapesti történelmi múzeum gazdag anyaga is - a kiállításokon látható emléktől eltekintve - a nedves pincékben málladozik, porlik. pedig a történelmi, a régészeti teljesség megkivánná, hogy ne csak a legszebb darabokat mutassák be, hanem mindazt, ami legértékesebb leletek mellett még előkerült.

az elmúlt években nem készültek épületek kimondottan kőleletek tárolására, rendszerezésére. elsősorban ott sikerült rendet teremteni közöttük, ahol új muzeumot építettek, vagy meglévőket bővítettek. így például mintaszerű az egeri és a tatabányai kőtár. nagyon kirívó a helyzet pilisszentkereszten, pedig az itt talált leletek a művészet, a kultúra szempontjából a két legjelentősebb korszakról adnak számot. az egyik a magyar építészet és szobrászat kezdete, a x. század vége, a xi. század eleje, a másik pedig a xii. század vége, a xiii. század eleje, amely időszakot joggal tekinthetjük a középkori magyar kultúra virágkorának. a tatárjárás előtt ugyanis erre az időre bontakozott ki legteljesebben magyarországon a szobrászat, az építészet, a fémfeldolgozás. ennek emlékei - sajnos - jórészt elpusztultak. pilisszentkereszten azonban feltártunk egy olyan kolostort, amely a magyarországi első gótikus stílust és építészeti technikát sok emlékekkel tükrözi. a területileg illetékes szentendrei múzeum helyhiányra hivatkozva - sajnos - nem foglalkozik az itt talált gazdag leletanyaggal. kis tördéssel, odafigyeléssel, összefogással megmenthetők lennének a leletek: a kövek ugyanis egy jól megépített fészkerben is elférnének, csak folyamatosan gondoskodni kellene kezelésükről, leltározásukról.

/folyt.köv./

- 4 -

39

bb.2./ mentsük meg a középkor 2. folyt./-ok

- gondot jelent az is, hogy a régi városnegyedek lebontásakor a házakból elő-előkerülnek a hajdan lebontott templomoknak, palotáknak, épületeknek többé-kevésbé épen maradt részei, kövei, de ezek nagyrészt a szemétdombra jutnak. megmentésükért sokat tehetnének a város, a település történelmével foglalkozó hivatásos és amatőr kutatók. nehezíti a helyzetet az is, hogy a legnagyobb ásatásoknál, feltárásoknál, amelyeket az országos műemléki felügyelőség irányít nagyon sok esetben nem gondolnak a megmenthető kőleletekre, így azok elpusztulnak. az akadémia régészeti, művészettörténelmi és építészeti bizottságai külön-külön és együtt is próbáltak már megoldást találni, mind ez idáig hiába. a kőleletek megmentéséért hozott rendeletek hatástalanok maradtak. a jövőben mindegyik szorosabb együttműködés szükséges az érintett bizottságok, kutatók és az országos műemléki felügyelőség között. a leghatásosabban talán az orvosolhatná a bajokat, ha létre lehetne hozni egy építészettörténelmi muzeumot, amelynek feladata lenne az is, hogy törődjen az alkalmódó, a pusztulás sorsára jutó kőemlékekkel.

- szerencsére azért az elmúlt években némi kedvező változást is tapasztaltunk. a sok rossz példa után egy jó: dömös. e községben ugyan nincs múzeum, de vannak a kulturális értékeket, hagyományt tisztelő emberek, így az ott feltárt árpád-házi kuria legszebb leleteinek a helyi művelődési házban szorítottak helyet. sokáig nem tanítottak középkori - xi.-xvi. századi régészetet a budapesti tudományegyetemen sem. már egy egyetemi docens hívja fel a figyelmet a magyar középkor kiemelkedő szerepére. történelmünknek e fontos szakasza mindenképp megérdemli a figyelmet, a teljesebb tudományos feltárást. - mondotta befejezésül gerevich lászló./mti/

...-

bb.3. intézkedési terv a cigány gyermekek neveléséről

i dg/mi/bc/ok hgy

1980. január 24.

intézkedési tervben határozta meg az oktatási minisztérium azokat a tennivalókat, amelyek nélkülözhetetlenek a cigány gyermekek eredményesebb neveléséhez, oktatásához, s ezzel kapcsolatban levélben fordult a művelődésügyi osztályok vezetőihez és munkatársaihoz.

az elmúlt években jelentős előrelépés történt - a közös erőfeszítések nyomán - a cigány gyermekek iskoláskorú megelőző és iskolai nevelésében. a közoktatást figyelemmel kísérendő és támogató politikai, társadalmi közvélemény, az oktatási intézményekben kialakuló pozitív pedagógiai szemlélet és szociálpolitikai intézkedések kedvező feltételeket teremtettek a cigány gyermekek társadalmi beilleszkedését segítő nevelő tevékenységhez./folyt.köv.

- 5 -

39

bb.3./ intézkedési terv 1. folyt./-ok

mind több cigány család gyermeke részesül óvodai, napközi, és diákotthoni ellátásban, a család szociális helyzetét figyelembe vevő társadalmi juttatásokban. évről-évre csökken azoknak a cigány gyerekeknek a száma, akik késve kezdik meg iskolai tanulmányukat. eredményes munkát végeznek azok az óvónők és általános iskolai pedagógusok, akik különleges pedagógiai tördéssel igyekeznek felszámolni a korábbi nevelési hátrányt és tervszerűen, speciális programokkal fejlesztik a gyermekek személyiségét. továbbra is jelentős gond azonban, hogy még mindig kevés cigány gyerek végzi el az általános iskolát a tankötelezettségi időn belül, viszonylag sokan megrekednek az általános iskola felső tagozatán.

éppen ezért már az iskoláskort megelőző időszakban is többet kell tördéni velük, és arra kell törekedni - hangsúlyozza az intézkedési terv, - hogy a cigány gyermekeket felvegyék az óvodába, a napközibe, a diákotthonba. rendkívül fontos, hogy minden tanköteles koru gyermeket szülei időben beírassanak az iskolába, s ennek érdekében társadalmi szervek, a népességnyilvántartók, a tanácsok és a szülői munkaközösségek érdemi segítséget nyújthatnak a pedagógusoknak. szigorubb ellenőrzést kíván a cigány gyermekek iskolaérettségi vizsgálata, illetve a tankötelesek felmentése az iskolába járás alól. ezzel kapcsolatban a művelődésügyi osztályokhoz intézett levél hangsúlyozza az oktatásügyi dolgozók, az igazgatók, a nevelők személyes vezetői, pedagógiai felelősségét.

tovább kell fejleszteni a kisiskolás cigány gyermekek nevelésében eredményesen alkalmazott pedagógiai módszereket, és nagyobb szerep jut a neveléstudományi, a pszichológiai és a nevelésszociológiai kutatásoknak is.

a minisztérium - egyebek mellett a gyermekek érdekében is - nagy jelentőséget tulajdonít a cigány felnőttek munka melletti oktatásának, ezért felhívja a tanácsok, a társadalmi szervek, s minden érdekelt figyelmét az ezzel kapcsolatos tennivalókra.

a tapasztalatok azt jelzik, hogy a gyermekek fogékonyak a pályaválasztással foglalkozó szakemberek, a pedagógusok szavaira, sok cigány fiatal ily módon talált rá a képességeinek, adottságainak legjobban megfelelő pályára. a tehetségesek közül nem kevesen középsiskolában, illetve egyetemen, főiskolán tanulnak. tördéni kell azzal - figyelmeztett a minisztériumi állásfoglalás -, hogy ezeket a diákokat az eddiginél is jobban támogassa a közösség, indokolt lenne például több cigány fiatalal társadalmi ösztöndíj-szerződést kötni. nagyobb figyelmet kap általában is a felsőoktatás: a pedagógusjelöltek tananyaga kibővül a cigány tanulókkal való speciális foglalkozás ismereteivel, módszereivel, s ehhez jegyzetet jelentetnek meg. különös gonddal kísérik figyelemmel a jövőben az óvónő- és a tanítóképző intézetekben végző cigány hallgatók elhelyezkedését./mti/

- 6 -

37

bb.4. új köztéri szobrok készülnek - három képzőművész műhelyéből

1980. január 24.

i kj/s/p bc

a felszabadulás 35. évfordulóján, Bartók Béla születésének centenáriuma felavatandó alkotásokon, és köztérre kerülő más szobrokon dolgozik a magyar képzőművészeti élet három neves képviselője.

Kiss István

Kossuth-díjas szobrászművész három tavaszt - 1848, 1919 és 1945 tavaszát jelképező, közös medencébe tartó, három sziklából folyó forrást mintáz meg. az elsősorban monumentális szobrászattal foglalkozó művész kőből készülő alkotásán a források fölé egy 48-as honvéd, egy 19-es vörös katona sapkáját formálja meg és egy-a második világháborúra utaló- sisakot képez ki. a tervek szerint április 4-ére Jánosalmára kerül a mű.

a művész másik alkotása a Kecskeméti Széchenyi lakótelepet díszíti majd. a szobor az ország ipari fejlődésének elindítására törekvő Széchenyit ábrázolja. a kőfigurát egy pihenőparkban helyezik el, amelynek kialakításán már dolgoznak a szakemberek. köztéri szoborként ismerhetik meg az érdeklődők a művész népmese című, három életnagyságu figurát ábrázoló kompozícióját is.

Vigh Tamás

Kossuth-díjas szobrászművész téli napjait az Esztergomban felállítandó milleniumi emlékmű formálása tölti ki. bronzból és kőből készíti a kompozíciót, amely az Esztergomi vár területén áll majd. fő alakja dárdával tüzi ki a város-alapítás helyét.

Győr új negyedének, az Ady városrésznek díszes lesz a költőt ábrázoló szoborkompozíció. a több darabos alkotást kőből formálja meg a művész, akinek a következő hónapokban néhány kis-plasztika és plakett is kikerül a műterméből: ezek egy részét nyáron a Soproni kiállításán mutatja be.

Somogyi József

Kossuth-díjas kiváló művész többek között Bartók Béla születésének 100. évfordulóján készülő szobrán dolgozik. a művész, aki a háború utáni szobrászmozgás egyik legjelentősebb képviselőjeként többek között figurális kompozíciókat, emlékműveket, épületplasztikákat alkotott, bronzból formált szoborral emlékezik a nagy zeneszerzőre. a szobrot Budapesten a Kosztolányi Dezső téri feneketlen tó szomszédságában tervezik felállítani.

/folyt köv./

-7-

37

bb.4./uj köztéri....folyt/p

a képzőművészeti főiskola rektori tisztét is betöltő somogyi józsef egyébként is dolgozós hónapok elé néz. tízéves „adósságát”, szeretné törleszteni, amikor egy, veszprémben felállítandó díszkutat tervez meg. a monumentális alkotás vizuálisan komponált három női alakot ábrázol. tervei szerint nagyméretű porcelán-szobrot is készít a közeljövőben, nyáron pedig reich károly grafikusművésszel közös kiállításon mutatja be kőszegen csaknem 100 érmét és mintegy 30 kisplasztikáját: egy részük mostanában, s a tavasszal ölt végleges formát műtermében, néhány nagyobb méretű terakottával együtt./mti/

.-.

bb.5. jóütemű szakipari munka a kiemelt beruházásokon

i gl/tr/pp/p hgy

1980. január 24.

nagy erővel folytatják tíz kiemelt beruházás szakipari munkáit az országos szakipari vállalat /ország/ dolgozói-a szocialista brigádok pótvállalásai nyomán senki sem ment fagyásbadságra. mivel új, kiemelt beruházás ebben az évben nem indul, lehetőség nyílik a létszám ésszerű átcsoportosítására.

a paksi atomerőműben jelenleg speciális sugárvédő bevonattal látják el a helyiségeket. sűrges a határidő, mert április közepére 121 helyiséggel el kell készülniök. ilyen jellegű feladat korábban nem fordult elő a vállalat életében. ahhoz, hogy jó ütemben haladjanak, segítséget nyújtanak az országos vállalat fővárosi dolgozói is. mivel a budapesti lakásépítési program egyelőre kevés szakipari tennivalót ad, a lakásépítők hat szocialista brigádja önként vállalta, hogy ideiglenesen részt vesz az atomerőműépítésében.

a budapesti sportcsarnok tetőfedését is elkezdték. a vállalat dolgozói. a brigádok felajánlották, hogy a mintegy 8 ezer négyzetméter rozsdamentes acélszerkezet befedésével a tervezettnél gyorsabban, két és fél hónap alatt elkészülnek.

a kecskeméti kórház diagnosztikai épületének álmennyezet-szerelése és üvegezése, valamint speciális hideg-meleg burkolatának készítése, 43-ország dolgozó jóvoltából - a tervezettnél gyorsabban halad. a február 10-i határidővel szemben eddig 7-8 napos előnyt szereztek a munkások./mti/

.-.

-8-

39

bb.6. elektronikus pénztárgépek

i gl/mv/pp/p hgy

1980. január 24.

saját fejlesztésű, elektronikus pénztárgépek nullszériájának gyártását kezdték el az irodagépipari és finommechanikai vállalatnál/igv/. az újfajta pénztárgép négy eladó napi pénzforgalmát, -nyolc kiemelt árucikk-csoport szerinti bontásban- bonyolítja és nyilvántartja. az árengedmények vagy a különféle adókulcsok szerinti átszorítás egyetlen gombnyomással végezhető a géppel.

noha a gyártási próbák most folynak, az igv szakemberei már az újdonság továbbfejlesztésén dolgoznak. készülnek a tervei a teljes áruházi elektronikus pénztárgép-rendszernek, amelynek vezérlő egysége bármikor összesítést ad az áruház pillanatnyi forgalmáról.

a világszínvonalú termék iránt itthon és külföldön egyaránt nagy az érdeklődés. tavasszal kétszáz pénztárgép már a hazai kereskedelembe kerül és az év második felében elkezdődhet az ütemes gyártás. mivel az igv a kgst-n belül a pénztárgépek profilgazdája, ellátja majd elektronikus pénztárgéppel a környező szocialista országokat is.

jelenleg a vállalat vezetői arról tárgyalnak, hogy az új termék helyett képező mikroprocesszorokért -amiket egyelőre importálnak- késztermékekkel fizessenek./mti/

.-.

bb.7. a munkásörtség központi férfikarának ezredik fellépése

i iv/s/bc;/ p hgy

1980. január 24.

ezredik alkalommal ad műsort a munkásörtség vörös csillag érdemrenddel kitüntetett központi férfikara február 22-én a magyar néphadsereg művelődési házában. a megalapítása óta eltelt 22 évet átfogó, visszaemlékező műsorral teszik emlékezetessé a kórus tagjai. az alapító tagokkal együtt éneklük majd a magyar és a nemzetközi kórusműveket.

/folyt köv./

-9-

39

bb.7./a munkásörtség.....folyt/p

hangjukra nemcsak a hansági első építőtáborok fiataljai emlékeznek, ismerősen csengett daluk a május elsejéken felvonulónak is. ezenkívül számos hanglezem-, rádió-, és televíziófelvétel örökítette meg szereplésüket. a kórus több hazai és nemzetközi fesztiválon is részt vett. vitrinjeibe több kórusverseny serlegét, elismerő oklevelét helyezték már. követeik voltak a hazai kórusművészetnek a szovjetunióban, kubában, koreában, s részt vettek olaszországban a l,unita-fesztiválon is. munkája, művészete elismeréséül a központi férfikar három alkalommal nyerte el a „kiváló együttes” érdmet, s kitüntették a „szocialista kulturáért”, jelvényel is./mti/

-. -

bb.8. egy hónapot siet a kaptár-naptár

igó-/st/p hgy

1980. január 24.

az enyhére váltott idő megzavarta a méhkaptárak téli rendjét a mecsek vidékén. a minap azt észlelték a méhészek, hogy számos kaptárban már megkezdődött a fiasítás, aminek szokott időpontja a tél vége, tavasz eleje. a méhek szabályszerűen, felfűtötték, a kaptárt és az anyák hozzáfogtak a petéhez, akárha tavaszodna már. egy-másfél hónapot siet tehát a kaptár-naptár. a korai fiasítás azonban nem jelent gondot: a viszonylag jó mézelő esztendő után erősek a méhcsaládok és bőséges élelelmkészlettel rendelkeznek. ha tovább enyhül az idő, hamarosan kinyílnak az első koratavaszi vadvirágok is- ami nem ritka jelenség a mecsek vidékén- és a méhek friss virágot gyűjthetnek a téli fiasításhoz./mti/

-. -

bb.9. miskolci és a kelet-szlovákiai muzeológusok közös munkája

kör/st/p hgy

1980. január 24.

az idén tovább szélesíti együttműködését a miskolci herman ottó muzeum a szomszédos kelet-szlovákiában működő kaszai kerületi, valamint a rozsnói bányászati- és a rimaszombati gömör muzeummal. a most jóváhagyott munkaprogram szerint a szlovákiai muzeumok munkatársai is részt vesznek többek között a bükk szlovák lakosságú községek: répáshuta, bükkzentkereszt és bükkzentlászló népéletének kutatásában. a közös munka során tanulmányozzák többek között a bükk községek erdei munkával kapcsolatos hagyományait, a mészégetés és faszénizzítás eszközeit, az egyes munkafolyamatok kialakulását, az azokkal kapcsolatos hiedelmeket. foglalkoznak a hegyvidéki állattartás jellegzetességeinek felkutatásával és az itteni tájnyelv kialakulásával is./mti/

-. -

-10-

37

bb.10. hónymástól elpusztult fenyvesek tolnában

bib/st/p hgy

1980. január 24.

a vastag hó sulya a mínusz 15-20 fokos fagyban fiatal fenyveserdőket tett tönkre tolna megyében. a most befejeződött felmérések szerint a gyulaji állami erdő és vadgazdasághoz tartozó, bikácsi és hőgyézi erdészetben összesen mintegy százötven hektárnyi 15-30 éves erdei és feketefenyőkből álló erdő pusztult el: a lombjukra rakódott hó tömegtől a fagyosabb napokon tömegesen törték derékba a karcsu fenyőfák. mintegy tízezer köbméternyi re becsülik a földön heverő, kettétört fatörzsek mennyiségét./mti/

-. -

bb.11. új konyhabutorok szolnokról

laz/p kz hgy

1980. január 24.

a természetes fa a divat. a tiszai butoripari vállalat szolnoki gyára ezt figyelembe véve teljesen felújította gyártmány-skáláját. a megújulás alapja a szalagparketta felhasználása, amelynek felső öt milliméteres rétege nemes fából-tölgyből, kőrishől-, míg a többi része kevésbé értékes fafajták hulladékából készül. ebből a természetes anyagból alakítják ki a konyhaszekernek homlokfelületét, amit ipartervezők elképzelése alapján színes üveggel is kombinálnak. a nikoletta fantázia névre hallgató butorcsalád megalkotásánál a kereskedők és a megrendelők is közreműködtek, így többek között butorker, az évm és az építőipari minőségellenőrző intézet.

a gyár, a választék bővítése érdekében figyelemre méltó megállapodást kötött például a ratiomat eppendorf, ndk-beli butorgyárral: a szolnokon gyártott konyhaszekerény-frontokat ottani butortestekre szerelik fel, míg szolnokon ugyanez fordítva történik. erre a megoldásra az adott lehetőséget, hogy a konyhabutorok méreteit egységesítették. a közös konyhabutorok a tavaszi lipcsei vásáron, illetve az őszi bnv-n már ki is állítják. az export növeléséért két másik gyárral fogott össze a szolnoki nagyüzem: olyan komplex konyhaszekerény sorokat kínál majd eladásra, amelyekbe a jászberényi hűtőgépgyár hűtőszekerényeit és a villamos berendezések és készülékek gyáranak tüzhelyeit építik be. a tervek szerint a tavaszi kölni vásáron mutatják majd be a három vállalat együttműködésével előállított új termékeket./mti/

-. -

-11-

37

bb.12. „élő,, és „holt,, , falvak - helytörténeti lexikon készül baranyában

igó/kz/p hgy

1980. január 24.

a nagy történelmi multu, több nemzetiséget magában foglaló baranyáról helytörténeti lexikon készül. huszonöt tagu munkacsoport dolgozik az adatok feltárásán: geográfusok, történészek, néprajzkutatók, demográfusok, levéltárosok, közigazgatási szakemberek. a kutatómunka során magyar, latin, török, német és szerb-horvát nyelvű dokumentumokat vizsgálnak át, hogy minél alaposabb ismereteket szerezzenek a megye multjáról.

nagyszabásu tudományos vállalkozásról van szó, hiszen ezernél több „élő,, és „holt,, baranyai falu történetét kell feltárni, feldolgozni. a lexikonban ugyanis mindazok a települések helyet kapnak, amelyek a honfoglalástól napjainkig államjogilag vagy közigazgatásilag a megyéhez tartoztak, illetve tartoznak. csupán a xvi. század óta kétszáz helység tűnt el baranya térképéről, valamennyit a történelem vihara sodorta el. a mult évben pedig tizenegy önálló falu szűnt meg: kicsiny lélekszámuk miatt a szomszédos nagyobb községekhez csatolták őket. jelenleg mintegy háromszáz település van baranyában, s ezek „életrajz"-zának,, feltárása és megörökítése képezi a fő feladatot.

a lexikon újdonsága, hogy helységek multbeli és jelenlegi geográfiáját is ábrázolja majd. a mű tehát nemcsak historikus szemlélettel készül, hanem a társadalmi hasznosság igényével is.

a kutatómunka eredményeként létrehozzák az ország első helytörténeti adatbankját pécssett. a gyűjtemény körülbelül negyedmillió kartont tartalmaz majd. a kartonokon szereplő adatokat kódolják, s így könnyen, gyorsan hozzáférhetőkké válnak a további kutatások és feldolgozások számára. /mti/

--

-12-

37

bb 13. újabb feldolgozó üzemekkel „közelebb,, kerül egymáshoz a mezőgazdaság és az élelmiszeripar teljesítménye

i jf/mi um pp hgy

1980. január 24.

magasabb feldolgozási fokú termékek gyártását, az állattenyésztés fejlesztésére hozott kormányprogramok nyomán növekvő mennyiségű termékek feldolgozását, továbbá a gazdaságosan exportálható élelmiszerek előállítását segítik az 1980. évi élelmiszeripari beruházások. egyúttal a lakossági ellátást is javítják azzal, hogy egyes termékeket az eddiginél szélesebb körben kínálhatnak. mindent egybevetve: az idei beruházások hozzájárulnak ahhoz, hogy a mezőgazdasági termelés és az ipari feldolgozás teljesítménye, amely egyes ágakban korábban eltávolodott egymástól, folyamatosan kiegyenlítődjön.

a husipar az idén újabb lehetőségeket kap. a szekszárdi huskombinát közel 3 milliárd forintos beruházási programja - amely teljes egészében 1981-ben fejeződik be - olyannyira előrehaladt, hogy ebben az évben részlegesen munkába állíthatják a sertésfeldolgozó vonalat. az új nagyüzem, amely a teljes átadás után évente 550 ezer sertést és 45 ezer szarvasmarhát dolgoz majd fel, nemcsak a lakossági ellátást javítja, hanem az ezer vagon teljesítményű dobozos sonka és huskonzerv részleg exportra is termel majd. a kombinát főbb épületei már elkészültek, jelenleg a belső szerelésen, burkoláson és a géek felállításán dolgoznak. a bácskai husipari közös vállalat, amelyet a környező mezőgazdasági nagyüzemek és az állami husipar együttes beruházással hoznak létre, az idén már üzemszerűen termel. a 700 millió forintos beruházás évente 200 ezer sertés levágását és feldolgozását, valamint jelentős mennyiségű konzerv-sonka külföldi értékesítését teszi lehetővé.

a baromfiipar két nagyüzemében szentesen és kiskunhalason 1980-ban befejeződik a rekonstrukció és a bővítés. új, korszerű feldolgozó vonalakat kapnak az üzemek. az idén folytatják a debreceni és a békéscsabai üzem korszerűsítését és a teljesítmény fokozását.

1980. negyedik negyedévében megkezdik a termelést a legnagyobb magyar növényolajgyár, amely 2.3 milliárd forintos költséggel mártfűn épül fel. naponta ezer tonna olajas magvat dolgoznak fel, s ezzel az üzemmel a hazai növényolajipar megkétszerezi teljesítményét.

szabadegyházán az Európában egyedülálló teljesítményű és rendeltetésű cukorgyár beruházási programja jó ütemben halad. a jövő év első negyedévében kezdődik a próbaüzem. ebben az üzemben nem cukorrépból, hanem kukoricából állítják majd elő a folyékony cukrot, mégpedig gazdaságosabban, mint a hagyományos, répara épülő technológiával.

/folyt.köv./

- 13 -

7.45/um

830
K

bb 13. /ujabb feldolgozó ...folyt./um

a felhasználást segíti az is, hogy a cukrot nem kell felol-
dani, folyékony állapotban alkalmazhatják például a tartósi-
tó iparban. a négy milliárd forintos beruházás lehetővé teszi
nagy mennyiségű szesz előállítását is.

debrecenben 430 millió forintos költséggel napi 200 ezer
liter teljesítményű tejüzemet adnak át. szekszárdon sajt és
citopán üzemet helyeznek üzembe 930 millió forintos beruházással.
az üzem egyik termékét, a citopánt a sütőiparban használják
fel; jobb minőségű kenyeret gyárthatnak segítségével.

az idén indul a bajai hűtőház bővített részlege. a fejleszté-
si program során évi 10 ezer tonna befogadóképességű mélyhű-
tő tárolóteret építettek, és növelték a gyorsfagyasztott termé-
keket gyártó részleg teljesítményét.

a kecskeméti konzervgyárban 1980-ban kezdik meg az üzemi
próbákat az évi 7 ezer tonna teljesítményű bébiétel-gyár-
ban, amely exportra is ad magas tápanyag tartalmú termékeket.

a borsodi sörgyárban 10 ezer tonnás maláta-gyárrészt he-
lyeznek üzembe.

az ideai beruházási program lehetővé teszi a gabonátárolóter
bővítését, valamint az állati takarmányok gyártásának fejleszté-
sét. /mti/

-.-

bb 14. vas- és színesfém gyűjtési akció a mezőgazdasági
üzemekben

i kg/s um pp hgy

1980. január 24.

ebben az évben a korábbiaknál is kedvezőbb átvételi felté-
telek mellett - átlagban 20-25 százalékkal magasabb árért -
vas- és színesfémhulladék gyűjtési akciót indított a mém
tröszt és vállalatai a mezőgazdasági üzemekben. a március vé-
gig tartó akcióban a termelészövetkezetek, állami gazdaságok
a kiselejtezett gépek, vashulladékok saját fuvarral történő
szállításánál tonnánként 100 forint visszatérítést kapnak
kedvezményként a fuvar költségekből.

a mém tröszt négy éve minden év elején megrendezi a me-
zőgazdasági üzemekben a gyűjtési akciót, amelynek során a ki-
öregedett, már használhatatlan gépeket felvásárolja, hogy a
kohászat számára alapanyagot biztosítson. az eddigi akciók
sikeresek voltak, tavaly például 66 millió forint értékű vas
és fémhulladék gyűlt össze a különböző megyék mém-telepein.
/mti/

7.50/um

- 14 -

835
07

bb 15. társadalmi testület - pénzügyi hatáskörrel - rosta
sándor, a bib főtitkára a balaton fejlesztés helyze-
téről

szé/um st hgy

1980. január 24.

öt évvel ezelőtt költözött „haza”, - balatonfüredre -
a fővárosból az újjászervezett balatoni intéző bizottság. a
társadalmi testület - miután a minisztertanács határozata
megszüntette a balatoni tárcaközi bizottságot - kezelője lett
a központi fejlesztési alaphoz és jelentős koordinációs fel-
adatokat is kapott.

az új szerepköréről, a balaton-fejlesztés helyzetéről és
feladatairól nyilatkozott rosta sándor, a bib főtitkára az
mti munkatársának.

- a balatonhoz öt évvel ezelőtt hazatért intéző bizottság
az első évben 2 millió forintos támogatási alappal rendelke-
zett. ebben az ötéves tervben már több, mint 700 millió forin-
tos központi fejlesztési alapot kell program szerint fel-
használnunk. ezen felül ötéves tervciklusonként mintegy 10
milliárd forintot tehet az az összeg, amelyet a tárcák, fő-
hatóságok a balaton-fejlesztésre költhetnek. ezennel ennek fel-
használását is bizottságunknak kell egyeztetnie az országos
idegenforgalmi tanáccsal és a három megye tanácsával egyetér-
tésben.

- a több mint 700 millió forintos alaphoz eddig mintegy
75-80 százalékát használtuk fel. a központi fejlesztési bank csak
akkor folyósít ebből a pénzből, ha a bib igazolja a rendel-
tetésszerű hasznosítást. segíti munkánkat a váti üdülőterü-
letfejlesztési főmérnöksége, amely egy éve vette át a köz-
ponti fejlesztés tervezését. javult a helyi tanácsok munkája
is: ma már nyolc, kiváló szakemberekkel megerősített építési
hatóság működik a tóparton.

- a belkereskedelmi minisztérium gyorsfejlesztési program-
ja lényegesen enyhítette az 1978-ban jelentkezett gondokat.
azóta több, mint tízezerrel bővítettük a kempinghálózat be-
fogadóképességét, s megszűntek az ugynevezett vad táborok.
a kereskedelmi - és vendéglátóipari hálózat 10 ezer négyzet-
méternyi bővítést célzó gyorsfejlesztési programot ebben az
évben fejezzük be. lendületet vett a közmuvelődési és a köz-
tisztasági program végrehajtása, terv készül a viharjelző
szolgálat korszerűsítésére.

/folyt.köv./

- 15 -

7.55/um

Z

8407

bb 15. /társadalmifolyt./um

- a balatoni intéző bizottság a tó védelmét, a víz minősége romlásának megakadályozását tekinti legfontosabb feladatának. ennek érdekében vissza kell állítani eredeti „szerepkörébe”, a kis-balatont, tisztítani kell a nagybereki és a tapolcai medence vízfolyásait. fontos feladat a csatornahálózat és a szennyvitzisztító telepek bővítése, továbbá a tópart köztisztasági helyzetének javítása. a hatodik ötéves terv fejlesztési programja már elkészült és az illetékesek jóváhagyására vár.

- ami a tóvidék távolabbi jövőjét illeti, az új regionális terv már nemcsak a 42 tóparti településsel számol. fokozatosan bevonjuk az üdültetés és a turizmus szolgálatába a part 10-15 kilométeres sávját és az további 150 települést érint. napirendre kerül a lassan elnéptelenedő balatonfelvidéki kis településeken az első üdülőfalvak tervszerű kiépítése is. /mti/

--

bb 16. szélesebb kelme- változatosabb mintázat - tovább bővíti választékát a pápai textilgyár

bév/um kz hgy

1980. január 24.

széles kelmékkel változatos szövésmintázattal bővíti az idén termékválasztékát a pápai textilgyár. a tarkánszött kelmék legnagyobb hazai üzemében megkezdték az ugynevezett nyüstsős gépek szerelését. alkalmazásával sokféle szövésmintázat alakítható ki: többek között azszuros, damaszszerű csikos, vagy kockás formában, alakban variálható a szálak iránya, a minták lehetnek vastagabb rusztikus hatásúak, vagy akár fényesek és az anyagból kiemelkedők is. a szövőde rekonstrukciójának befejező szakaszaként széles kelmék szövésére is alkalmas szovjet automata gépeket is felszerelnek ezekben a napokban. ezeken 140 és 120 centiméter széles anyagokat is gyárthatnak a hagyományos 90 centimétereseken kívül.

az újdonságok mellett a textilgyárban tovább növelik a gazdaságos, keresett termékek arányát. minimálisra csökkentik a nehezen kezelhető, nem szennyasztító anyagok gyártását és helyüket poliészter tartalmúak és a formatartóvá, kevésbé gyűrődővé kezelt pamutok veszik át. a termékstruktúra változtatásban döntő része van annak, hogy az idén már az össztermelés 75 százalékát az új korszerű szövőgépek adják.

/folyt.köv./

- 16 -

8.30/um

8.30/um

bb 16. /szélesebbfolyt./um

a textilgyár felkészült a megrendelők igényeinek gyors kielégítésére. előfordul ugyanis, hogy a textilminta tervzetet az üzletfél szállítja és rövid határidőn belül kéri az elkészített mintát. a gyorsaság gyakran az üzletkötést is befolyásolja. éppen ezért korszerű, gyors mintázó és tervező gépeket vásároltak és állítottak munkába. így már néhány óra alatt elkészülhetnek az új textilvariációk. /mti/

--

bb 17. új tanműhely épül szombathelyen

Lér/um st hgy

1980. január 24.

új tanműhelyt épít mintegy hatmillió forintos ráfordítással szombathelyen, a villamossági és vasipari szövetkezet. szeptembertől már itt sajátíthatják el a szükséges gyakorlati tudnivalókat a villanyszerelő, az erősáramu berendezés-szerelő, valamint a háztartási gépszerelő tanulók. összesen hetvenkét fiatal részére alakítanak ki oktatóbázist. az új tanműhelyben arra is lesz lehetőség, hogy más vállalatok szakmunkástanulóit és a felsorolt szakmákat tanuló szakközépiskolásokat is oktassák. /mti/

--

bb 18. javítja az utak minőségét - 150 000 méter máfkliflex készül az idén

bév/um kz hgy

1980. január 24.

az idén már 150 ezer méter különböző méretű és profilu bitumentartalmu tömítőszalagot gyárt a veszprémi magyar ásványolaj és földgáz kísérleti intézet. a máfkliflex elnevezésű rugalmas, hideget-meleget jól tűrő, öntapadó szalagot az utszélek, valamint a különböző hézagok, lefolyók és aknák tömítésére használják. az alkalmazása egyszerű, hidegen az utburkolathoz, a nyílások közé illeszthető. a nálunk erre a célra eddig különböző bitumenes mázokat használtak. ezek felhordása azonban munkaigényes, tűz- és balesetveszélyes, s ezen túlmenően a minőséget sem garantálta. éppen ezért a felsőbbrendű utakhoz mindaddig importáltuk a tömítőszalagot.

/folyt.köv./

- 17 -

8.35/um b megfelelő

10.15/um

bb 18. /javítja...folyt./um

a magyar ásványolaj és földgázkísérleti intézet ásványolaj technológiai osztálya nemcsak a recepturáját és a gyártási eljárását dolgozta ki a tömítőszalagnak, hanem olyan berendezést konstruáltak, amely alkalmas a nagyüzemi gyártásra. az idei nagy volumenű kísérleti gyártással az intézet célja, hogy valamennyi hazai felhasználóval megismertesse az új terméket és ez által megteremtse annak piacát. a kísérleti üzem kapacitását meghaladó kereslet esetén a szabadalmaztatott eljárást és berendezést átadja majd az intézet a gyártásra vállalkozó ipari üzemnek. /mti/

--

bb 19. hó, köd, sikosság - lényegében zavartalan a közlekedés

i jok/um ie

1980. január 24.

átmeneti nyugalom után ismét gondot okoz az időjárás. a szerdai országos hóesés borsod, nógrád és heves megyében volt a legkiadósabb: 15-35 centiméter hó hullott. hófúvások viszont sehol nem alakultak ki, ezért is sikerült valamennyi főközlekedési utat gyorsan megtisztítani. vas, zala, somogy és veszprém megyében nem hó, hanem eső esett az éjszaka folyamán. itt különösen sikosak az utak, bár ez kisebb-nagyobb mértékben az ország valamennyi utvonálára jellemző.

a közlekedésben kisebb fennakadásokat okozott a kedvetlenre fordult időjárás. a személyvonatok 20-40 percet késnek, a volán buszjáratai sem adják alább 20 percnyi ráadásnál. a köd országszerte lassítja a járművek forgalmát, miként a ferihegyen is kényszerű változtatásokat okozott. a malév bagdad-athén-budapest utvonalon közlekedő gépe belgrádban landolt, míg a moszkva-budapest között közlekedő aeroflot járat végcélja ezúttal a magyar főváros helyett zágrább lett. a budapestről induló valamennyi reggeli gép felszállhatott kivéve a berlini, amely az ottani időjárási viszonyok miatt nem tudott elindulni.

a főváros közlekedésében nem volt számottevő fennakadás annak ellenére sem, hogy szerdán ónoseső, havaseső, eső, majd havazás követte egymást. a fővárosi közterületfenntartó vállalat az 5-7 centiméter vastag hótakarót már az éjszaka folyamán eltávolította a főváros 800 kilométernyi fő- és tömegközlekedési utvonalaival, a munka eredményességét 105 célgép, valamint 1400 rendkívüli hőmunkás segítette. az utak megtisztítására, illetve sikosságának megszüntetésére 890 köbméter só, illetve só-homok keveréket szórtak le.

/folyt.köv./

- 18 -

9.45/um

10.20/um

bb 19. /hó, köd...folyt./um

csütörtök délelőtt tovább folytatódik a főutvonalak, gyalogátkelőhelyek, járdaszízek és a közintézmények előtti járdaszakaszok megtisztítása a hótól. várhatóan az esti órákban már a mellékutvonalakra is eljutnak a közterületfenntartó vállalat egységei, amelyek továbbra is számítanak a rendkívüli hőmunkások közreműködésére. /mti/

--

bb 20. munkásgyűlés a győri kötöttkesztyűgyárban

mzs/um ká ie

1980. január 24.

jelentősen növeli az export értékét ebben az évben a győri kötöttkesztyűgyár - jelentették be az üzem munkásainak és alkalmazottainak csütörtöki gyűlésén. bohuniczky lászló igazgató egyebek között arról tájékoztatott, hogy az idei feladatokat a munkaslétszám 1 százalékos csökkenése mellett, a termelékenység fokozásával kell teljesíteni.

az idei terv 9 millió pár kesztyű és 131 ezer judóruha gyártását irányozza elő. a termékek 43 százalékát a tőkés országokba, 18 százalékát pedig a szocialista országokba exportálják. az intenzív exporttevékenység a szállítási fegyelem további megszilárdítását, a gyártás- és gyártmányfejlesztés, illetve a termelésirányítás megerősítését követeli a kollektívától. ezért az idén először számítógépre viszik a termeléselszámolást, s így napra készen tájékozódhatnak a teljesítményekről.

a feladatok végrehajtásához a technikai feltételek adóttak - hangoztatták a munkásgyűlésen. a tavaly befejezett 70 millió forintos rekonstrukció eredményeként az idén már mintegy 6 millió pár kesztyűt automata gépek kötnek. az automatizálás megváltoztatta a kesztyűgyártás technológiáját, s a korábbi 27 százalékos szabászati hulladék 1.5 százalékra csökkent. ez várhatóan százezer dollár értékű importfonal megtakarítást eredményez.

a munkásgyűlésen javaslatként hangzott el, hogy növeljék a mozgóbér arányát, de ebben csak azok részesüljenek, akik eredményesen járulnak hozzá a vállalati feladatok teljesítéséhez. /mti/

--
- 19 -

11.40/um

11.50/um

bb 21. új szekrényelemek és gyermekbutor székesfehérvárról

zsió/um ká ie

1980. január 24.

csütörtökön lenyitható étkezőasztal és sarokszekrény sorozatgyártását kezdték meg a székesfehérvári butorgyárban. ezzel új elemekkel bővül az ismert garzon-szekrény sor, amely így 28 elemből áll majd. a műanyagfóliával borított szekrény sorot barna-köris és barna-csontszín színösszeállításban készítik, és 1980-ban összesen tizezer szekrény sorot gyártanak.

a székesfehérvári butoripari vállalatnál új gyermekbutor mintapéldánya is elkészült. az alacsony szekrényekből álló, kinyitható heverős „csilla”, garnitúra íróasztallal is rendelkezik, a „timea”, gyermekbutort pedig a tizenévesek méretére tervezték. felnőtt méretű heverőből, magas szekrényekből, íróasztalból és könyv- illetve lemeztároló szekrényből állították össze. a két új gyermekbutor gyártását májusban kezdik /mti/

-. -

bb 22. a nemzetiségi lakosság életkörülményeiről tárgyalt vas megye nemzetiségi bizottsága

Lér/um st ie

1980. január 24.

a három nemzetiségű vas megyei horvátzsidány és társközsegei - olmód, peresznye és kiszsidány - lakosságának életkörülményeiről tárgyalt csütörtökön horvátzsidányban a vas megyei tanács nemzetiségi bizottsága. a négy, országhatármenti településen mintegy 2500-an élnek, zömmel horvátok, németek és kis számban magyar anyanyelvűek. a munkaképes lakosság foglalkoztatása megoldott, a helyi tsz jó és biztos megélhetést nyújt tagjainak. a községekben 476-an járnak el dolgozni, főleg kőszegre, szombathelyre, bükre és sopronba. a tanács ebben a tervidőszakban 11 millió forintot fordított a községek fejlesztésére. az elmúlt évben adták át a korszerű művelődési házat horvátzsidányban, mindegyik település rendelkezik megfelelő egészségügyi létesítménnyel, kereskedelmi, vendéglátóipari egységgel, s megoldották a közétkeztetést is. a szolgáltatási igényeket a helyi tsz, az áfész és husz kisiparos elégíti ki. a négy település körzeti iskolájában és két óvodájában 37 tanár, tanítónő és óvónő dolgozik. a nemzetiségi nyelvet tanító óvodákba minden gyermeket fel tudnak venni.

a bizottság felhívta a figyelmet arra, hogy továbbra is megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a nemzetiségi községek fejlesztésére, az életkörülmények javítására, a nemzetiségi kultúra ápolására. /mti/

-. -
- 20 -

12.20/um

13.20
Begy
E

bb 23. időjárásjelentés

um

1980. január 24.

a meteorológiai intézet jelenti január 24-én, csütörtökön 12 órakor:

az évszakhoz képest enyhe idő

a kelet-európa felett elterülő magas nyomású légköri képződményben hideg, száraz az idő. a hőmérők higanyszála még a kora délutáni órákban is mínusz 15 fok körüli értéket mutat. ezzel szemben a kontinens nyugati felére - a közép-pontjával már napok óta a brit-szigetek felett örvénylő ciklon hatására - enyhe, nagy nedvességtartalmú légvillámok érkeznek, több helyen esik az eső, havas eső, átmenetileg havazik. a következő napok időjárását az előbb említett lég-tömegek határozzák meg.

házánkban szerdán borult, párás idő volt. az ország egész területén hullott csapadék, mely hó, havas- és ónos-eső, majd később eső formájában esett. a csapadék mennyisége a balaton-budapest-miskolc vonalban általában 15-25 mm között volt, de dobogókőn 45 mm-t mértek. a hőmérséklet csúcserőke általában nulla és plusz 6 fok között volt. csütörtökön a legalacsonyabb hőmérséklet plusz 1 és mínusz 5 fok között változott. a délelőtti órákban párás, ködös volt a levegő és elsősorban a dunántulról jelentettek újabb esőt, a főváros térségében havazott. a hőmérséklet 11 órakor nulla fok körül volt.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 0,7 fok volt, a százéves átlagnál 2,5 fokkal magasabb.

ma 12 órakor a fővárosban nulla fokot mértek, a tengerszintre átszámított légnyomás 1009 mb, mérsékelten süllyedő.

várható időjárás péntek estig:

tulnyomóan borult, párás, helyenként ködös idő. több felé eső, havaseső, néhol hó. pénteken nyugat felől fokozatosan felszakadozó felhőzet és lassan megszűnő csapadék. időnként megélénkülő és délnyugatra forduló szél. a várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet plusz 3, mínusz 2, a legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken plusz 2, plusz 7 fok között.

a duna vizállása budapestnél 180 cm, a víz hőmérséklete 0.5 fok.

/folyt.köv./

21 -

13.00/um

1400

bb 23. /időjárás...folyt./um

távolabbi kilátások szombattól keddig:

az elkövetkező napokban változékony időre kell számítani. az időszak első felében kevés felhő, párás idő várható. majd megnövekszik a felhőzet havas esővel, esővel. a hőmérséklet a hét végén átmenetileg csökken. a legalacsonyabb hajnali hőmérséklet eleinte mínusz 2, mínusz 7, később mínusz 4, plusz 1 fok között. a legmagasabb nappali hőmérséklet az időszak elején mínusz 1, plusz 3, majd plusz 1, plusz 6 fok között. jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 60 százalékán várható.

/mti/ --

bb 24. új szálloda mezőtúron

laz/um st ie

1980. január 24.

Hotel Berettyó néven 70 ágyas szállodát adtak át mezőtúron. a város főterén lévő épület eredetileg is szállodának készült, a hajdani nagy téri vásároknak érkezők vendégfogadója volt, később szükséglakásoknak, majd irodáknak adott helyet, mígnem most visszakapta eredeti rendeltetését. átalakítására a Jász-Nagykun Vendéglátó Vállalat 3,5 millió forintot költött. az egycsillagos kategóriájú szálloda földszinti részén éttermet, presszót és bisztrót rendeztek be. a vendéglátó vállalat az új szálloda üzembehelyezésével egyidejűleg megszüntette a városban a két évtizede működő 11 ágyas fogadóját. /mti/

--

bb. 25. fekete István

k/mv/bc/rj hgy

1980. január 24.

József Attila díjas író születésének 80. évfordulója alkalmából a Magyar Írók Szövetsége január 28-án, hétfőn délelőtt 11.00 órakor koszorúzási ünnepséget rendez a farkasréti temetőben lévő sírnál /10/1-es parcella, első sor 331-es sír./ /mti/

--

13.30 rj

-22-

14⁰

bb. 26. aki lop, nem lehet jó dolgozó - a társadalmi tulajdon dézsmálóját itélték el Győrött

cser/st/rj hgy

1980. január 24.

A Tolvaj nem hivatkozhat enyhítő körülményként jó munkájára, állapította meg a társadalmi tulajdon megkárosítóinak bűnperében hozott ítéletében csütörtökön a Győri Megyei Bíróság. a bűnügy két főszereplője, Lukácsi András lakatos csoportvezető és Gyetvai Ottó gépkocsivezető, a Győrött székelő Északdunántúli Közmű- és Mélyépítő Vállalat dolgozói csaknem 3 éven át együtt és külön-külön is anyagokat, felszereléseket tulajdonítottak el vállalatuknál. ezekből Lukácsi kisebb kazánokat épített, s azokat jó haszonnal értékesítette. egész fuvar- és hegesztő berendezéseket is kivittek a vállalattól azzal az indokkal, hogy vidéki munkára szállítják. ezekkel azután mászek munkát végeztek. a munkahelyüknek bizonyíthatóan több mint 40 ezer forint kárt okoztak.

A két tolvajt korábban első fokon tíz, illetve 8 hónapi börtönre ítélte a Győri Járásbíróság, mindkettőjüket 3-3 évre a közügyek gyakorlásától is eltiltotta és 3-3 ezer forint pénzbüntetéssel sújtotta. az első fokú bíróság enyhítő körülményként értékelte azt, hogy megbízható, kiváló munkások voltak. a védelem is erre hivatkozva kérte az ítélet enyhítését, míg az ügyész súlyosbításért fellebbezett.

A Győri Megyei Bíróság ítéletében hangsúlyozta: hogy akik csaknem 3 éven át dézsmálták a társadalmi tulajdont azok nem jó dolgozók, akkor sem, ha különböző elismerésekben részesültek. ezeket csak úgy kaphatták meg, hogy üzemeikre sokáig nem derült fény. ezért a bíróság az ügyészi fellebbezést tartotta meg-alapozottnak és mindkét vádlott büntetését felemelte. a jogerős ítélet szerint Lukácsi Andrásnak egy év és két hónapot, Gyetvai Ottónak pedig 1 évet kell ülnie, fenntartva a korábban kiszabott mellékbüntetéseket. /mti/

--

13.35 rj

-23 -

14⁰

bb. 27. halálos közlekedési balesetek

gk/rj hgy

1980. január 24.

kecskeméten a törekvés mgtsz. területén kovács ferenc 26 éves téesz-tag, kecskeméti lakos egy felügyelet nélkül hagyott tehergépkocsit - a vizsgálat eddigi megállapítása szerint - ittas állapotban, vezetői engedély nélkül beindított és azzal hátramenetben egy másik gépkocsihoz nyomta az ott tartózkodó domján sándor 19 éves takarmányos, kecskeméti lakost, aki a helyszínen meghalt. a rendőrség folytatja az ügy vizsgálatát.

tatabánya külterületén az m-1-es autóúton szunyogh gábor 41 éves szervező, budapesti lakos személygépkocsijával előzés közben az uttest bal oldalán nekiütközött egy vele szemben közlekedő tehergépkocsinak. a baleset következtében szunyogh könnyű sérülést szenvedett, utasa, szunyogh gáborné 34 éves előadó, buapesti lakos kórházba szállítás után meghalt. a tehergépkocsi vezetője és utasa súlyos sérülést szenvedett. a vizsgálat eddigi megállapítása szerint szunyogh szabálytalanul előzött. a rendőrség folytatja az ügy vizsgálatát.

szomód belterületén egy autóbuszmegállóban tóth bálint 36 éves gépkocsivezető, tatai lakos által vezetett autóbusz hátsó kereke alá esett a buszról leszálló horváth zsigmondné 81 éves naszályi lakos, aki a helyszínen meghalt. a vizsgálat eddigi megállapítása szerint tóth az autóbuszt figyelmen kívül és korán indította el. a rendőrség a vizsgálatot szakértő bevonásával folytatja.

balatonkeresztur külterületén nyiri lászló 53 éves hegesztő, dunaujvárosi lakos személygépkocsijával előzés közben az uttest bal oldalán nekiütközött egy vele szemben közlekedő tehergépkocsinak. a baleset következtében a személygépkocsi utasa, sebők gézáné 51 éves takarító, székesfehérvári lakos a helyszínen meghalt. a vizsgálat eddigi megállapítása szerint nyiri szabálytalanul előzött. a rendőrség az ügyben folytatja a vizsgálatot.

pécs külterületén egy vasuti átjáró közelében egy személyvonat elütötte a sínek között közlekedő orsós mátyás 77 éves nyugdíjas, szentlőrinci lakost, aki a helyszínen meghalt. a baleset körülményeinek tisztázására és a felelősség megállapítására a rendőrség folytatja a vizsgálatot. /mti/

-.-

13.45 rj

-24-

14¹⁵₀

bb. 29. felmérték a vasmegyei pedagógusok lakáshelyzetét

lér/mo/rj st hgy

1980. január 24.

a vas megyei pedagógusok lakáshelyzetéről készített felmérés tapasztalatait vitatta meg csütörtökön szombathelyen a pedagógusok szakszervezetének megyei bizottsága. az ülésen elmondták, hogy az illetékesek az elmúlt öt évben sokat tettek a pedagógusok lakásellátásának javítása érdekében. ez idő alatt harminc településen épült célcsoportos szolgálati lakás, harmincnyolc jutottak ott lakáshoz. vas megye és szombathely város tanácsa munkáltatói lakástámogatási alapot létesített, s ebből 43 pedagógus részesült 20-50 ezer forint kölcsönben. a pedagógus lakásépítési kölcsönt öt év alatt több mint nyolcvan vették igénybe, s erre az évre eddig tizennyolc igényelték. a megyében nincs megoldatlan lakáshelyzetű nagycsaládos pedagógus.

szombathely kiemelten segíti a pályakezdők lakáshoz jutását. a fiatalok részére épült a megyeszékhelyen a mérnök-, orvos-, pedagógus ház, amely jelenleg tíz harminc éven aluli pedagógusnak ad otthont, havi 180 forint bérleti díjért. a fiatal házask otthonában 19 pedagógus lakik havi 160 forintért. az igénylők száma azonban mindkét helyen jóval több. segítik a pályakezdőket a megye többi településein is. a körmendi járásban például tizenkét intézménynél kaptak szolgálati szobát, illetve lakást. ennek ellenére a pályakezdő pedagógusok lakáshelyzete nehéz, különösen a városokban. a fiatalok fizetésüknek mintegy 40 százalékát a magas albérleti díjakra fordítják. de több helyen, így például cellödömölkön még így is kevés a megfelelő albérleti lehetőség.

a tanácskozáson javasolták, hogy a szolgálati lakásban nem részesülő kezdő pedagógusok részére fizessenek albérleti hozzájárulást, növeljék a szolgálati lakások komfort fokozatát, s hozzanak létre munkáltatói lakástámogatási alapot szombathelyen kívül a megye városaiban is. /mti/

-.-

13.55 rj

-26-

14⁵⁰₀

bb. 28. egy hét múlva mezőgazdasági könyvhónap - sajtótájékoztató a könyvhónapi programról

t/sz/rj pp hgy

1980. január 24.

a február 1-én kezdődő 23. mezőgazdasági könyvhónap ünnepélyes megnyitójára mezőfalván, a mezőgazdasági kombinátban kerül sor. a könyvhónap programjáról és a könyvujdonságokról sárkány páll, a mezőgazdasági könyvkiadó igazgatója, sajtótájékoztatót tartott a hazafias népfront belgrád rakparti székházában. mint elmondta, most első ízben tartják az ünnepélyes megnyitót az ország egyik legjelentősebb mezőgazdasági termelő üzemében. ezt is, mintegy jelképnek szánták a rendezők: a szakirodalom és a mezőgazdasági üzemek, a szakmai tudás és a gyakorlati alkalmazás közelebb került egymáshoz.

a könyvhónapra 44 művet adtak ki, több mint félmillió példányban. közülük a legtöbbet a mezőgazdasági kiadó jelentette meg, de ilyen témájú szakkönyveket hoz forgalomba a könyvhónap alkalmából az akadémiai, a kossuth-, a medicina-, a műszaki-, valamint a közgazdasági és jogi kiadó is. a könyvujdonságok többsége ezuttal a nagyüzemek számára készült. a szarvasmarha-tenyésztés kézikönyve egy induló sorozat első kötete, ezt követi majd a baromfi-, a juh- és a sertés-tenyésztő kézikönyv. a takarmánygazdálkodásról két művet adtak ki, ugyancsak egy sorozat részeként. ujdonság az állattenyésztés genetikai könyve, amely azt bizonyítja, hogy egy bizonyos műszaki-technikai szint elérése után ismét megnő a szerepük a biológiai hatásoknak, két újabb kis könyvvel bővül a mezőgazdasági szakmunkáskönyvtár sorozat is, ezuttal a baromfigondozók és a szőlőtermesztők gyarapíthatják ismereteiket. ezeken kívül számos kertészeti, növénytermesztési, agrokémiai és környezetvédelmi munkát is kiadtak. a társkiadók gondozásában megjelent munkák közül említésre méltó a magyar mezőgazdaság jövőjét kutató, valamint a világelelmézzessel foglalkozó mű.

a szervezők arról is szóltak, hogy az elmúlt öt évben a könyvhónapi forgalom megkétszereződött. mindez a kiadók, terjesztők jobb együttműködését mutatja, bár egy-egy szakkönyv megjelenéséig az átfutási idő továbbra is hosszú, mintegy két év. ezért fokozott felelősség hárul az írókra, hiszen néhány mű témája a megjelenéskor már aktualitását vesztheti.

a sajtótájékoztatón azt is bejelentették, hogy a hagyományos író-olvasó találkozók, szakmai előadások mellett sort kerítettek üzemi bemutatókra, gyakorlati szaktanácsadásra is. mindezen kiváló lehetőség kínálkozik a mezőfalvi mezőgazdasági kombinátban, ahol szinte minden állattenyésztési ágazat, a szarvasmarha-, a sertés-, a baromfitartás, a juhászat és a halászat általában korszerű körülmények között, jó eredményeket értek el. emellett

vetőmagtermeléssel foglalkoznak, aminek 80 százaléka exportra kerül.

/mti/

13.50 rj

-25 -

1420

bb 30. a belöldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke 14 óráig

um

1980. január 24.

1. molnár ferenc nyilatkozata /1.jav./
2. mentsük meg a középkor emlékeit /2.jav./
3. intézkedési terv a cigánygyerekek neveléséről
4. új köztéri szobrok készülnek /3.jav./
5. jó ütemű szakipari munka a kiemelt beruházásokon
6. elektronikus pénztárgépek
7. a munkásörtség férfikarának ezredik fellépése
8. egy hónapot szét a kaptár-naptár
9. miskolci és szlovák muzeológusok közös munkája
10. hönymástól elpusztult fenyvesek tolnában
11. új konyhabutorok szolnokról
12. helytörténeti lexikon készül baranyában
13. élelmiszeripari beruházások az idén
14. fémgyűjtési akció a mezőgazdasági üzemekben
15. a bibi főtitkárának nyilatkozata a balaton fejlesztéséről
16. tovább bővítik választékát a pápai textilgyár
17. új tanműhely épül szombathelyen
18. javítja az utak minőségét a tömítőszalag /4.jav./
19. hó, köd, síkosság - reggeli helyzetkép
20. munkásgyűlés a győri kötöttkesztyűgyárban
21. új butor félék székesfehérvárról
22. a vas megyei nemzetiségi bizottság ülése
23. időjárásjelentés
24. új szálloda mezőtúron
25. hét fős koszorúzás fekete istván író születésének 80. évfordulóján
26. társadalmi tulajdont károsítókat ítéltek el győrött
27. balesetek
28. egy hét múlva mezőgazdasági könyvhónap - sajtótájékoztató
29. felmérték a vas megyei pedagógusok lakáshelyzetét
30. hírjegyzék

.-.

/anti/um/

1440

- 27 -

bb. 31. tíz-tizenöt millió forint megtakarítás - kazánfűtő helyett diszpécser

t/kg/mi/rj pp hgy

1980. január 24.

mikroszámítógéppel helyettesíthető a kazánfűtő és a házfelügyelő annak a mechanikai rendszernek az alkalmazásával, amelyet a műszeripari kutató intézet és az energiagazdálkodási intézet közösen dolgozott ki. a telemechanikai diszpécser rendszer lehetővé teszi, hogy egy-egy háztömbben vagy akár egy egész kerületben távjelzéssel, működtetéssel, és méréssel a központból lássák el a kazánok felügyeletét, a lifelakadást s a talajvíz feltörést szintén ebben a központban tudják jelezni. az információk egy számítógépbe futnak be, s diszpécser kezelheti az egész rendszert. a felhasználás lehetőségeiről tartottak csütörtökön előadást a rendszert alkotó mérnökök az építőipari tudományos egyesület ankétján.

mint elmondták: a mikroszámítógépes távirányítás -technikai rendszer már a gyakorlatban is bemutatkozott. nagykanizsán a város biztonságos gázellátásához alkalmazzák, s a tapasztalat szerint javult is az ellátás, kevesebb a zavar, a kimaradás a gázszolgáltatásnál. most szeged, pécs és miskolc gázművei érdeklődnek a rendszer iránt. folynak a tárgyalások a fővárosi csatornázási művekkel is, az elképzelés szerint a budapesti csatornahálózathoz tartozó 150 szivattyú állomás hibajelzését oldják meg hasonló rendszerrel, s ezzel a csatornahálózat megbízhatósága növekedne.

felhasználási lehetőség kínálkozik a belvárosi gázkazánjainak szabályozására is a telemechanikai rendszerrel. a levegőtisztasági program végrehajtása során mint ismeretes, az v. kerületben a szénttüzelésű kazánokat gázfűtésűre alakították át, ezek szakszerű kezelése, karbantartása és az időjáráshoz igazodó hőfokszabályozása azonban a jelenlegi adottságoknál nagyobb szakértelmet igényelne. a számítások szerint egyedül a hőfokszabályozás finomításával fűtési időnyerésként 10-15 millió forint megtakarítás lenne elérhető. ezt tenné lehetővé a számítógépes diszpécser rendszer, segítségével központilag irányíthatnák a kazánok működését. a hálózat kiépítésének lehetőségeiről az ankét során a rendszer alkotói tárgyaltak az ikv illetékeseivel. /mti/

--

14.45 rj

1610

-28-

bb. 32. megalakult a kertbarátok és kistenyésztők klubja pécssett igó/st/rj hgy

1980. január 24.

a pécssett és környékén működő tizezer kisgazdaság tulajdonosai számára klubot hozott létre a kertbarátok és kistenyésztők baranya megyei társadalmi szövetsége. a hazafias népfront keretében működő klubokt csütörtökön nyitotta meg novics jános országgyűlési képviselő, a társadalmi szövetség megyei elnöke. a kézikönyvtárral, folyóiratokkal ellátott körben hetente találkozhatnak egymással a kertbarátok, s minden alkalomra meghívják egy-egy szakembert is, akitől tanácsot kérhetnek, akivel megbeszélhetik az időszerű teendőket, a felmerült gondokat.

ez már az ötödik kistermelői székház a megyében. ilyen jellegű klub működik komlón, mohácson, siklóson és villányban, s továbbiak létrehozását is tervezi a szövetség. baranya területén ugyanis körülbelül hetvenezer kisgazdaság tevékenykedik és tulajdonosaik túlnyomórészt nem mezőgazdasági foglalkozásuk, rászorulnak tehát a szervezeti-szakmai segítségre. évente 180-200 előadást, továbbá gyakorlati bemutatókat és szakmai tapasztalatcseréket tartanak számukra, termékeiket pedig kiállításon tárják a közönség elé. ez év tavaszán pécssett, a nyár utóján pedig komlón lesz kertbarát-kistenyésztő kiállítás.

bár a kistermelők többsége inkább kedvtelésből, mintsem a gazdasági haszon kedvéért műveli a kertjét, illetve foglalkozik kisállattenyésztéssel, igen számottevő az általuk piacra juttatott áru mennyisége. a múlt évben - a családi szükséglet kielégítésén és a szabadpiaci értékesítésen felül - nyolc és fél millió kilogramm zöldséget, több mint nyolcmillió darab tojást, másfél millió kilogramm nyulat és hétszáz ezer kilogramm mézet adtak át a baranyai fogyasztási szövetkezeteknek. /mti/

--

15.15 rj

1610

-29-

bb.33. jó évet zártak a veszprém megyei termelőszövetkezetek -
mezőgazdasági aktivaértekezlet veszprémben

feh/st/ok hgy

1980. január 24.

veszprém megye valamennyi termelőszövetkezete pozitív mérleggel zárta az elmúlt gazdasági évet - jelentették be veszprémben a mezőgazdasági nagyüzemek több mint 200 dolgozójának részvételével csütörtökön megtartott aktivaértekezleten. a szántóföldi növénytermesztés kedvező eredményei-ben jelentős szerepe volt a termelési rendszereknek. az ötödik ötéves tervre előirányzott 700 hektáros szőlőtelepítést egy évvel korábban befejezték, a piaci igényeknek megfelelően főleg korai és középérésű illatos fajtákat telepítettek. megkezdték 400 hektár nagyüzemi csonthéjas gyümölcsös telepítését is. a tehénállomány az elmúlt négy évben 10 százalékkal gyarapodott, s az év elején meghaladta a 35 ezret. az egy tehenre jutó átlagos tejtermelés tavaly 3560 liter volt, 8 százalékkal több az előző évinél. a múlt esztendőben 95 millió liter tejet vásároltak fel a megyében a nagyüzemekből és a háztáji gazdaságokból. a kocaállomány a múlt évben 4.1 százalékkal növekedett, a malac szaporulat pedig 25 százalékkal javult az előző évihez képest. a legnagyobb a fejlődés a juhászatban: az anyaállomány 140 ezer, 20 százalékkal több az előző évinél.

az idei év terveiről elmondták, hogy tovább folytatják a vetésszerkezet átalakítását, növelik a tavaszi kalászosok, a szalastakarmány és a napraforgó vetésterületét, elsősorban a kukorica rovasára, mert a bakony vidéke nem kedvez a kukorica termelésnek, a tehénállományt 1500-al növelik, folytatják a nyáradi és dabronci szakosított sertéstelepek már megkezdett bővítését. további 15 százalékos fejlesztést terveznek az anyajuh állományban./mti/

..-

bb.34. észt néprajzi kiállítás karcagon

laz/st/ok hgy

1980. január 24.

a tartui állami néprajzi muzeum gyűjteményének legszebb darabjaiból észt népművészeti kiállítás nyílt csütörtökön karcagon a győrffy istván nagykun muzeumban. a tárlaton különösen sok fából készült használati eszköz látható. puttonyok, bödönök, dobozok, tejesedények, szépen megmunkált söröskancsók és kupák, amelyeknek egész felületét gazdag égett mintáborítja, bemutatnak ezenkívül ötvösmunkákat, ékszerket és népviselet darabokat is./mti/

..-

- 30 -

16.35/-ok

16⁵⁰

bb.35. végső bucsu pongrácz kálmántól

t km/z/bc/ok di

1980. január 24.

családtagjai, egykori munkatársai, elvtársai, a magyar politikai élet képviselői kísérték utolsó útjára csütörtökön pongrácz kálmánt, budapest első munkáspolgármesterét, a fővárosi tanács volt elnökét, országgyűlési képviselőt, a magyar munkásmozgalom kiemelkedő személyiségét, a farkasréti temetőben a párt- és az állami élet jeles képviselői, egykori harcostársai álltak diszórséget, a vörös drapériával bevont, koszorúkkal övezett ravatalánál. az országgyűlés, a budapesti pártbizottság, a vas- fém és villamos-energiaipari dolgozók szakszervezete központi vezetősége, a régi ganz vágongyár-i szaktársak, valamint a hozzátartozók nevében méhes lajos, az mszmp budapesti bizottságának első titkára vett bucsut az elhunytól.

- pongrácz kálmán azoknak a munkásvezető egyéniségeknek a sorába tartozott, akik a magyar munkásmozgalomban, a nagyüzemekben nőttek fel, nevükkel, becsületükkel hitelesítették a szocializmusért folytatott harc igazságát. annak a nemzedéknek a tagja volt, amelynek óriási szerepe volt abban, hogy a horthy-korszakban üldözött, kis létszámú kommunista párt a felszabadulást követően rövid idő alatt megteremtette kapcsolatát a nagyüzemi munkássággal, és ennek eredményeként a nagyüzemek az újjáépítés és a forradalmi átalakulás fő bázisává lettek. pongrácz kálmán nagytekintélyű munkásvezető volt, de számára nem a hatalom adta a tekintélyt, hanem - mint magának a munkásosztály hatalmának - a munkásemberek bizalma.

élete végéig érdekelte az emberek sorsa, segítőtársa tudott lenni munkatársainak. mindig szent ügy volt számára a munkásszolidaritás. mindvégig megőrizte az emberek, az elvtársak iránti őszinte, szívből jövő együttérzését, és az igazabb, boldogabb jövő építését szolgálta. életútjának tanulságait megőrizzük.

budapest fővárosi tanácsa nevében szépvölgyi zoltán tanácselnök méltatta a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága volt elnökének érdemeit:
/folyt.köv./

- 31 -

16.50/-ok

17⁰⁰

bb.35./ végső bucsu 1. folyt./-ok

- olyan embertől bucsuzunk, aki már fiatalon eljegyez-
te magát a munkásmozgalommal, a nép, a dolgozó emberek,
a haladás ügyével, és amíg erejéből bírta, mindvégig elv-
hüen, következetesen, és fáradhatatlanul dolgozott. polgár-
mesterei és tanácselnöki tevékenysége idején a munkások
és az ifjú szakemberek százával kaptak lehetőséget képes-
ségeik bizonyítására a szocialista közigazgatásban, ahol
gyakorlatot szerezve méltó és tehetséges folytatói,
végrehajtói lettek a pongrácz kálmán által kezdett munkának.
mint a fővárosi tanács vezetője megválasztásától nyugdíj-
ba vonulásáig minden tudásával, energiájával, nagy felelős-
séggel tevékenykedett a szocialista közigazgatás szervezé-
sén, budapest szépítésén, gazdagításán, a város jelentős
gondjainak megoldásán. köszönjük, hogy életének jelentős
részét a fővárosért élte. halála családján, barátain,
volt munkatársain és tisztelőin túl a szocialista közigaz-
gatás fájdalmas vesztesége is. eredményes alkotó munkás-
ságát, személyének tiszteletét és megbecsülését örökre
megőrizzük.

pongrácz kálmánt a farkasréti temetőben - kérésére
felesége mellett helyezték örök nyugalomra. a temetés az
internacionalé hangjaival ért véget./mti/

bb.36. patakokká változtak a hegyvidéki utak baranyában
igó/kz/ok di 1980. január 24.

a dimbes-dombos baranyában, ahol az ország északi tájai-
tól eltérően nem hó, hanem eső esik napok óta, valósággal
patakokká-változtak a hegyvidéki utak, a szokatlanul
enyhe időjárás és a folytonos eső hatására ugyanis gyor-
san olvad a hó, s a csapadékvíz nagy része a lejtős földuta-
kon át távozik a vízfolyásokba. a január eddigi időszaka meg-
lehetősen száraz volt a mecsek vidékén, mindössze három-
négy napon hullott számottevő mennyiségű hó, illetve eső.
a földek tehát nincsenek telítve nedvességgel, így min-
denütt be tudják fogadnia csapadékvíz- csupán a mély-
fekvésű drávai síkságon található itt-ott kisebb vízföl-
tok, a baranyai völgyekben épített víztározók is csak félig
teltek meg az őszi és a tél folyamán, van tehát helye a csa-
padéknak.

/folyt.köv./
17.00/-ok

1485

- 32 -

bb.36./ patakokká 1. folyt./-ok

a mezőgazdasági szakemberek nem örülnek egyértelműen a rend-
hagyó január végi időjárásnak. a hetvenöt ezer hektárnyi
őszi vetésnek kétségkívül jól jön a bőséges csapadék, ugy-
szintén kedvezően befolyásolja a tavaszi vetésre szánt te-
rület talajainak vízháztartását is. az aggodalom amiatt van,
hogy a hideg idő visszatérte hótakaró nélkül találja a nö-
vényeket és az esetleges kemény fagy kárt okozhat bennük.
/mti/

bb.38. befejeződtek a magyar-angolai gazdasági tárgyalások
t sz/z/sl/ok di 1980. január 24.

jegyzőkönyv aláírásával, csütörtökön budapestben befe-
jeződött a magyar-angolai gazdasági és műszaki tudományos-
együttműködési vegyesbizottság első ülése. a magyar dele-
gációt soltészisztván kohó- és gépipari miniszter, az an-
golait domingos coelho da cruz egészségügyi miniszter,
a vegyesbizottság társelnökei vezették.

a kgm-ben lezajlott tárgyalásokon áttekintették a két-
ország közötti kereskedelmi, gazdasági és műszaki-tudomá-
nyos kapcsolatok eddigi eredményeit és fejlesztési lehetősé-
geit. megállapították: angola függetlenné válása óta a ke-
reskedelmi forgalom dinamikusan fejlődik. ezt elősegíti az
1979-ben létrejött megállapodás, amelynek alapján az ikarus
közreműködik kilencezer autóbusz luandai összeszerelésében.
nagy jelentőségű az angolai gazdasági élet fejlesztése ér-
dekében dolgozó magyar szakemberek munkája is, elsősorban
a gyógyszergyártás megszervezésében, valamint a vianai gumi-
gyár fejlesztésében. ez a fajta együttműködés fokozódhat
a jövőben, például az angolai egészségügy és a me-
zőgazdaság korszerűsítésében. jelenleg két komplett kórház
szállításáról is tárgyal a medicor. szó van továbbá arról,
hogy a magyar ipar részt vesz az izzólámpa és fénycső -a
kábel- és fojtótekerics gyártás angolai honosításában,
a baromfitartó épületek rekonstrukciójában, - broiler csirke-
nevelő-telepek, haltenyésztő telepek létrehozásában, kuko-
ricacsőtörő és napgaforgó-betakarító adapterek gyártá-
sának megszervezésében.

/folyt.köv./

16.20/-ok

1445

- 33 -

bb.38./ befejeződtek ,,,, 1. folyt./-ok

a bizottság megállapodott magyar szakértők angolá-
ba küldésében, illetve angolai szakemberek nagyobb arányú
magyarországi képzésében.

az ülészak alkalmából az angolai delegáció látoga-
tást tett a csepel művekben, a medicor művekben, az agár-
di mezőgazdasági kombinátban, a száshalombattai temperáltvi-
zű halkeltő gazdaságban és a bolyi baromfitenyésztő kombi-
nátban.

domingos coelho da cruzt fogadta marjai józsef, a mi-
nisztertanács elnökhelyettese, puja frigyos külügyminiszter,
valamint schultheisz emil egészségügyi miniszter./mti/
-..-

bb.39. közművelődési albizottság a népfrontban

t cs/bc/ok di 1980. január 24.

az elmúlt években a népfront keretében spontán közművelő-
dési mozgalom bontakozott ki: számos klub és művészeti kör
alakult és működik önállóan, szervezett, egységes irányi-
tás és támogatás nélkül. emellett a szabadidő hasznos eltöl-
tését, az ismeretek bővítését, elmélyítését is szolgáló
mozgalomban - jobb szervezéssel és szakmai irányítással -
sok, ma még kiaknázatlan lehetőség is feltárható. ennek
jegyében alakult meg csütörtökön a hazafias népfront orszá-
gos tanácsának közművelődési albizottsága. a testület ta-
nácsadó vezetője fábián zoltán, a pesterzsébeti vasas mű-
velődési ház igazgatója lett, tagjai a népművelők mellett
a művészetek szinte minden ágának képviselői.

a népfront országos elnöksége az albizottság megalaki-
tásával intézményesíti az öntevékeny közművelődési moz-
galmat, egyben új kezdeményezésekre ösztönzi a mozgalom ak-
tivistáit - szervezőit. a testület feladata, hogy összehan-
golja az országban működő több mint 4000 népfrontbizott-
ság közművelődési akcióit, rendezvényeit, s javaslatokat
tegyen programjaik tartalmasabbá tételére, gazdagítására.

/folyt.köv./

- 34 -

17.35/-ok

14⁵⁰
10

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

m t i h i v a t a l o s k ö z l e m é n y e k

bb.37. ülést tartott a minisztertanács

ok - di 1980. január 24.

a kormány tájékoztatási hivatala közli: a miniszterta-
nács csütörtökön ülést tartott.

marjai józsef, a minisztertanács elnökhelyettese be-
számolt a kgst végrehajtó bizottságának 93. üléséről. a
kormány jóváhagyólag tudomásul vette a jelentést és meg-
bizta a nemzetközi gazdasági kapcsolatok bizottságát, hogy
tegye meg a szükséges intézkedéseket az ülésen elfogadott
ajánlásokból adódó feladatok végrehajtására.

borbándi jános miniszterelnök-helyettes beszámolt
a magyar-vietnami gazdasági és műszaki-tudományos együttmü-
ködési bizottság üléséről. a kormány a beszámolót jó-
váhagyólag tudomásul vette.

a kormány a nehézipari miniszternek és az országos terv-
hivatal elnökének előterjesztése alapján meghatározta a
középtávra szóló energiatakarékossági program kidolgozásá-
nak feladatait.

/folyt.köv./

- 1 -

16.15/-ok

16⁵⁰
10

bb.37./ ülést tartott 1. folyt./-ok

a minisztertanács a közlekedés- és postaügyi miniszter, a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, valamint a pénzügyminiszter előterjesztése alapján határozatot hozott a lakosság áruszállítási igényeinek, s a mezőgazdasági termeléssel foglalkozó háztáji és kisegítő gazdaságok gépi munkaigényeinek jobb kielégítéséről.

a kormány újraszabályozta, ennek keretében tovább korlátozta a közületi személygépkocsik használatát. az elhatározott intézkedések végrehajtásával jelentős létszám- és költségmegtakarítás érhető el.

a minisztertanács ezután egyéb ügyeket tárgyalta./mti/

-..-

- 2 -

16.25/-ok

16⁰⁰

bb.39./ közművelődési 1. folyt./-ok

az ülésen a bizottság tagjai - tennivalóikat körvonalazva - javasolták, hogy tevékenységük előkészítéseként végezzenek országos felmérést, s így pontosan tájékozódjanak a már működő klubok, művészeti körök munkájáról, helyzetéről, lehetőségeiről, és igényeiről. a későbbiekben főként ennek felhasználásával dolgozzák ki a közművelődés területeit felölelő feladattervet, amely valamennyi helyi népfrentbizottság ez irányú munkájának alapjául szolgál majd./mti/

-..-

bb.40. hat megye és a főváros is részt vesz a komárom megyei nemzetiségi napok rendezvényein

ber/kz/ok di

1980. január 24.

ujjévtől az eddigieknél sokkal szélesebb rétegeket érintenek a hagyományos komárom megyei nemzetiségi napok. rendezvényeikben ugyanis a megyével együttműködő hat dunántúli megye és a főváros nemzetiségi lakosságának képviselői is bekapcsolódnak. mint a hazafias népfrent komárom megyei nemzetiségi bizottságának a témával foglalkozó csütörtöki ülésén bejelentették az egyehetes gazdag program során a nemzetiségi óvodákban és iskolákban nyílt napokat, szlovák és németnyelven előadó művészek közreműködésével irodalmi órákat szerveznek. a könyvtárak kiállításokat rendeznek a nemzetiségek nyelvén kiadott könyvekből, a mozik ilyen nyelvű filmeket vetítenek. író-olvasó találkozók és sok más érdekes esemény tarkítja a rendezvénysorozatot.

a mindig nagy érdeklődést kiváltó események jelentőségét az adja, hogy komárom megye 70 településéből 29-ben él nemzetiségi lakosság. az együttes számuk mintegy 35 000 s ez azt jelenti, hogy a megye minden tizedik lakosa német, vagy szlovák anyanyelvű. a nemzetiségi lakosság nagyon sokrétűen részt vesz a megye gazdasági, politikai és kulturális életében. az utóbbi években megnőtt aránya a tanácsi testületekben, a párt- és tömegszervezetek vezetésében. kiemelkedő a szerep a lakóhely fejlesztését szolgáló társadalmi munkában. a nemzetiségi szülők gyermekei tizenkét óvodában és tizenhat általános iskolában - 98 csoportban - tanulják a szlovák, illetve a német nyelvet. az esztergomi tanítóképző főiskola a hazai szlovák nyelvű tanítóképzés központja. a csaknem 30 nemzetiségi együttes mellett a tatabányai német nemzetiségi múzeum, a kesztölci szlovák helytörténeti múzeum, a megyei könyvtár szlovák és német báziskönyvtára, az orosz-lányi szlovák klub járul hozzá a megyében élő nemzetiségek, kulturális életének gazdagodásához./mti/

-..-
- 35 -

17.45/-ok

18⁰⁰

bb.41. az iraki nemzeti diákszövetség küldöttségének látogatása

s /bc/ok di

1980. január 24.

befejezte magyarországi látogatását az iraki nemzeti diákszövetség küldöttsége. a delegáció megbeszéléseket folytatótt a magyar ifjusági és diákszervezet képviselőivel, és ifjusági kulturális intézményeket tekintett meg. veszprém és győr megyében, a látogatás során megállapodás született a két ország diákszervezetei együttműködésének további fejlesztéséről. az iraki nemzeti diákszövetség iraki látogatásra hívta meg a magyar egyetemi és főiskolai hallgatók országos tanácsának képviselőit./mti/

bb.42. zentai béla bucsuztatása

z/ok di

1980. január 24.

az életének 66. évében elhunyt zentai bélának, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettjének, az omfb főosztályvezetőjének hamvasztás utáni bucsuztatása február 1-én 14 órakor lesz a farkasréti temetőben.

az mszmp v., kerületi bizottsága
a magyar partizánszövetség
az országos műszaki fejlesztési bizottság

/mti/

bb.43. energiatakarékossági feladatok

i sb/tr/pp/ok di

1980. január 24.

a középtávra szóló energiatakarékossági feladatterv széleskörű felmérések, vizsgálatok, a tárcák és főhatóságok közötti egyeztetések alapján készült el. céljai a megváltozott világgazdasági körülményekhez alkalmazkodva jelölik

ki azokat az új energiagazdálkodási elveket és követelményeket, amelyeket érvényre kell juttatni társadalmi és gazdasági életünk minden területén.

a körültekintő intézkedéseket, és ésszerű takarékoságot az indokolja, hogy nemcsak az energiahordozók szüntelen drágulása növeli népgazdaságunk terhet, a termelés költségeit, hanem az energetikai létesítmények fejlesztésével járó kiadásaink emelkedése is. az energiaköltségek aránya a termékek árában már jelenleg is meghaladja a 10 százalékot, s várhatóan tovább növekedik. az ipar összes beruházási költségében - az előző és a mostani ötéves tervidőszakot összehasonlítva - az energetikai fejlesztés aránya 30-ról 40 százalékra bővült, s megfelelő intézkedések nélkül a következő ötéves tervben még nagyobb erőforrásokat kötne le.

/folyt.köv./

- 36 -

18.00/-ok

bb.43./ energiatakarékossági 1. folyt./-ok

alapvető feladat, hogy mérsékljük az energiafelhasználás növekedését. a cél: a növekedés üteme legyen kisebb évi 3 százaléknál, ezen belül különösen fontos, hogy a vilamosenergia-fogyasztás emelkedése évi 5 százalék alatt maradjon. ezt segítse elő a termelési és termékszerkezet, továbbá az energiaátalakító, szállító és felhasználó berendezések korszerűsítése is. e célokat részesítsék előnyben az ipari termelés gazdaságos strukturájának kialakításában, vagyis: a nagyon sok energiát fogyasztó ágazatok fejlesztésére csak alapos gazdaságpolitikai mérlegelés után, jól igazolható előnyök esetén kerüljön sor. az energiát használó régi létesítmények folyamatos korszerűsítésével és a gazdaságos, új energiafogyasztók üzembehelyezésével segítsük elő, hogy energiastruktúránkban csökkenjen a szénhidrogének és növekedjen a szén, valamint a hasadó anyagok felhasználásának aránya. a beszerzési és ellátási nehézségek miatt megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a fajlagos kokszt felhasználás csökkentésére, illetve arra, hogy más tüzelőanyagok váltsák fel a kokszt.

a szükségletek kielégítésében a gazdaságosan kitermelhető hazai tüzelőanyag-forrásokra és a kgsz országokkal, elsősorban a szovjetunióval kialakított együttműködésre támaszkodunk. az energetikai fejlesztéseknél a gazdaságosság és az ellátási biztonság követelményei szerint mérlegeljük a hazai források és a nemzetközi beszerzések lehetőségeit.

a népgazdasági és a vállalati tervekben is érvényre kell juttatni az energiafogyasztás mérséklésének követelményét, jobban takarékosagra ösztönözve az energiatermelőket és fogyasztókat.

a megoldásra váró feladatok számos operatív energiaracionalizálási intézkedés meghozatalát kívánják meg. első helyen említi azokat, amelyek anyagi ráfordítások nélkül teszik lehetővé az energiatakarékosság tartalmának kihasználását. az előzetes számítások szerint elérhető, hogy 1985-ig az érintett tárcák megfelelő intézkedésekkel évente 200 ezer tonna kőolajjal egyenértékű megtakarítást érjenek el. előnyös megoldás lehet az is, hogy anyagi támogatással segítik az új, gazdaságos energiaforrások - a kisebb fűtőértékű, ugynevezett inert földgáz, a geotermikus energia, a hulladékok energetikai hasznosítása - bekapcsolását a szükségletek kielégítésébe.

/folyt.köv./

- 37 -

18.15/-ok

18.15
3P

bb.43./ energiatakarékossági 2. folyt./-ok

indokolt, hogy állami támogatással és hitellel is támogassák azokat az energiaracionalizálási beruházásokat, amelyek költsége kisebb, mint az energiaforrások bővítése, vagy az energiaimporté. a megfontolt és átfogó intézkedések megvalósításával 1985-ig évi 1- 1.2 millió tonna kőolajjal egyenértékű energiamegtakarítás is elérhető./mti/

bb.44. a közületi személygépkocsik számának további csökkentéséről

kf/gg/ok pp di 1980. január 24.

a közületi személygépkocsik használatát a minisztertanács 1972 óta folyamatosan figyelemmel kísérte és az állományt többször is felülvizsgálta. ennek eredményeként a közületi személygépkocsi-állomány már eddig is mintegy 40 százalékkal, ezen belül a nyugati gyártmányú személygépkocsik száma mintegy 50 százalékkal csökkent.

a takarékosági követelmények, az ésszerűbb munkaerőfelhasználás érdekében a minisztertanács január 24-i ülésén elrendelte, hogy a közületi személygépkocsik számát ez év végéig további 15 százalékkal csökkenteni kell. a közületeknél ezzel megegyező mértékben csökken a gépkocsi-vezetők száma is. az így felszabaduló munkaerőt a népgazdaság egyéb területeire irányítják át.

a személyhez kötött gépkocsi-használat korlátozásával egyidejűleg meg kell szervezni a közületek autóparkjának taxi-rendszerű üzemeltetését. a minisztertanács határozata jelentősen tovább csökkenti a reprezentatív állami személygépkocsik számát.

a korábbi határozatok lehetővé tették, hogy a dolgozók saját gépkocsijaikat hivatalos utazásaikhoz térítéssel használják. az új szabályozás biztosítja, hogy a személyi tulajdonú gépkocsik hivatalos használatáért fizethető térítési díj a mindenkori üzemeltetési költséghez igazodjék./mti/

-. -

-- 38 --

18.15/-ok

18.15
3P

bb.45. a kisz központi bizottsága a kongresszusi irányelvekről
t of/tr/ok di 1980. január 24.

az ifjúságpolitikai szempontok is megfelelő hangsúlyt kapnak a kiemelkedően fontos társadalmi kérdésekkel foglalkozó kongresszusi irányelvek őszinte, reális hangú helyzetelemző és feladatmegjelölő dokumentumában - állapította meg csütörtökön a kisz központi bizottsága. az új székházban tartott tanácskozáson részt vett és felszólalt németh károly, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára is.

maróthy lászló, az mszmp politikai bizottsága tagja, a kisz központi bizottságának első titkára bevezető előadásában összegezte az előzetes eszmecserék tapasztalatait. ezután vita következett, amelyben kifejtette véleményét szabó pál, a kisz borsod megyei bizottságának első titkára; vas-tagh pál, a szegedi józsef attila tudományegyetem adjunktusa; rákóczi andrás, a máv záhonyi vontatási főnöksége üzemi kisz bizottságának titkára; udvarhelyi lászló, a kulturális minisztérium tudományos titkárságának vezetője; veres andrás, az ózdi kohászati üzemek kisz bizottságának titkára; bódi györgy, a kisz csongrád megyei bizottságának első titkára; tassonyi kadosca, a kőolaj- és gázipari tervező vállalat főmérnöke; csákiné orosz éva okleveles kögazdász; horváth lászló, a fehérgyarmati metripont mérleggyár meősa; balázs árpád erkel-dijas zeneszerző; szász andrás, az eötvös loránd tudományegyetem adjunktusa; árpási zoltán, a békés megyei lapkiadó vállalat igazgatója és szín-gábor, az ózdi kohászati üzemek közlekedési gyárrészlegének művezetője.

az ülés részvevői kifejezésre juttatták: a kisz központi bizottsága az egész magyar ifjúság és politikai tömegszervezete megbecsülésének fontos jeleként értékeli az irányelvek véleményezésének megtisztelő lehetőségét, kiemelték általános tapasztalat, hogy az irányelvek megjelenését a fiatalok körében is nagy várakozás előzte meg országszerte. az élénk érdeklődés, a kisz-szervezetek széles körének felelősségteljes állásfoglalása arról tanuskodik, hogy szilárd a bizalom a párt évtizedek óta kipróbált, helyesnek bizonyult és következetesen folytatott politikája iránt.

/folyt.köv./

- 39 -

18.55/-ok

20.10
3P

bb.45./ a kisz központi 1. folyt./-ok

a kisz központi bizottsága helyesli és üdvözli az mszmp azon törekvését, hogy nyílt, őszinte légkörben - minden jobbitó szándék és valamennyi ujitó javaslat figyelembe vételével - széles társadalmi alapokon és részvétellel fogalmazódjanak meg a következő időszak legfontosabb feladatai.

hangsúlyozták az ülésen, hogy a számadás a xi. kongresszus óta elért eredményekről és a soron következő feladatok meghatározása alapvetően megegyezik népünk és soraiban az ifju kommunisták, a fiatalok véleményével. előtérbe kerültek - egyebek között - a demokrácia fejlesztésének időszerű tennivalói. e tekintetben - hangsúlyozták - konkrét és számonkérhetőbb feladatok megfogalmazása látszik szükségesnek a kongresszusi dokumentumokban. társadalmi, gazdasági céljaink sikeres megvalósításának döntő fontosságú kérdése, hogyan sikerül tartalommal megtölteni a meglévő demokratikus fórumokat, s biztosítani érdemibb bekapcsolásukat a döntési folyamatokba. nagy jelentősége van annak, hogy a magasabb követelményeknek megfelelő, jól felkészült fiatalokat minél nagyobb számban bízzák meg vezetői tisztséggel.

az állami szervek társadalom- és gazdaságszervező tevékenységéről is szó esett. kiemelték annak fontosságát, hogy hatékonyabb és a valóságos viszonyokat jobban tükröző érdekegyeztetési mechanizmus kialakítására és működtetésére lenne szükség, amelyben fontos szerep hárul a társadalmi és tömegszervezetekre is.

a gazdasági munkában előttünk álló feladatok kapcsán a kisz kb kifejezésre juttatta: a fiatalok támogatják a pártnak azt a törekvését, hogy a jövőben következetesebben szerezzünk érvényt a munka szerinti elosztás elvének, s mindenki elvégzett munkájának arányában részesüljön a javakból. a következő időszakban ezt a teljesítményelvet általános normává kell tenni társadalmunkban. serkentsük az ujitó szándékot, ösztönözzük és támogassuk a hasznos, a kockázatot is vállaló kezdeményezéseket.

megfogalmazódott az az igény, hogy - gazdasági nehézségeink leküzdésével, feladataink megoldásával egyidejűleg és összhangban - nagy figyelmet kell fordítani a társadalom tudati viszonyaira, az ideológiai, a kulturális élet kérdéseire. ösztönözzük a társadalomtudományok művelőit a közvéleményt foglalkoztató időszerű kérdések tudományos igényű elemzésére és megválaszolására. különösen nagy jelentőségű az oktatás, amely egyik alapvető színtere a felnövekvő nemzedékek képzésének, nevelésének. a kisz kb szerint ezekkel a kérdésekkel szükséges lenne elemzőbben és részletesebben foglalkozni a kongresszus dokumentumaiban.

/folyt.köv./
19.00/-ok

- - 40 -

20⁴⁰
3P

bb.45./ a kisz központi 2. folyt./-ok

a fejlett szocialista társadalom építésében elért jelentős vívmányaink egyik eredményeként csökkentek a társadalmi egyenlőtlenségek - állapította meg a kisz központi bizottsága, ugyanakkor hozzátette: néhány gond viszont újra-termelődik. a korábbiakhoz hasonlóan a fiatalok megoldandó gondjai között jelenleg is a lakáskérdés a legsúlyosabb. az áremelések a fiatalok egyes rétegeit erőteljesen érintették. mindenekelőtt a lakáshoz jutás feltételei lettek nehezebbek, ugyanakkor növekedtek a gyermeknevelés költségei is. átfogó rendezésre szorul a diákok állami támogatásának rendszere, s ugyanígy javítandók a hátrányos helyzetű, illetve a környezetükben veszélyeztetett fiatalok életkörülményei és tanulási feltételei is. legyenek jobbak a lehetőségek az ifjuság számára, a szabadidő hasznos eltöltéséhez. az ilyen és hasonló gondok megoldásával összefüggő feladatokat is szükséges lenne megjelölni a határozatokban - hangsúlyozták a többi között a felszólalók és külön is kiemelték a fiatalok szerepét, felelősségét, az ifjúsági szövetség céljainak elérésében.

(teendőit)

a kisz központi bizottságának véleményét, javaslatait eljuttatják az mszmp központi bizottságához./mti/
-.-

bb.47. időjárásjelentés

gg/ok di 1980. január 24.

a meteorológiai intézet jelenti január 24-én, csütörtökön 19 órakor:

kevesebb csapadék

várható időjárás az ország területére péntek estig: eleinte tulnyomóan borult, párás, helyenként ködös idő várható. többfelé kell számítani még esőre, havasesőre, néhol havazásra, majd nyugat felől fokozatosan felszakadozik a felhőzet és mérséklődik a csapadékhajlam. a délnyugati szél napközben megélénkül. a hőmérséklet pénteken koradélután 2-7 fok között lesz./mti/

-.-

19.10/-ok

- 41 -

20⁴⁵
3P

bb. 46. biszku béla látogatása csongrád megyében

dén/kz/rj di

1980. január 24.

biszku béla, az mszmp politikai bizottságának tagja csütörtökön csongrád megyébe látogatott. szegeden, a megyei pártbizottság székházában komocsin mihály első titkár fogadta és tájékoztatta a xii. pártkongresszus helyi előkészületeiről, az eddig megtartott vezetőségválasztó párttaggyűlések legfontosabb tapasztalatairól. biszku béla ezután felkereste a szegedi pártbizottságot, ahol török józsef első titkár a xi. pártkongresszus határozatainak helyi végrehajtásáról számolt be.

a látogatás következő állomása a délmagyarországi magas- és mélyépítő vállalat szegedi központja volt. itt sipos mihály vezérigazgató tájékoztatójában elmondta, hogy a vállalat házgyárában az idén kétezernyolcszáz lakás felépítéséhez elegendő panelt készítenek. hatezeröttszáz dolgozójuk munkájának eredményeként a délföldi városokban új lakónegyedek alakulnak ki. a házgyári elemek felhasználásával szállodát, óvodát, üzemi épületet és kutatóintézetet is építenek. arra törekednek - mondotta -, hogy a házgyári termékeket minél gazdaságosabban és minél sokrétűbben hasznosítsák. felkészültek arra is, hogy családi házakat építsenek panelekből. biszku béla végül részt vett és felszólalt a házgyári pártalapszervezetek, üzemi pártvezetősége választóösszevont taggyűlésén. /mti/

--

bb. 48. befejeződött a magyar-lengyel kulturális és tudományos együttműködési vegyesbizottság ülészsaka

/t/me/tr/rj bc di

1980. január 24.

még ebben az évben aláírják magyarország és lengyelország kulturális tudományos együttműködésének 1981-1985-re szóló munkatervét - állapodtak meg a magyar-lengyel kulturális és tudományos együttműködési vegyesbizottság csütörtökön zárult ix. ülészsakán. miként a jegyzőkönyvben rögzítették, a következőkben az együttműködés további lehetőségeinek feltárására, hasznosítására törekednek. a bizottság felhívta a szakágazatok figyelmét: gondoskodjanak arról, hogy kölcsönösen még jobban megismertessék a két ország kulturális értékeit, alkotásait. megelégedéssel nyilatkozott a két országban megrendezett színházi és zenei napok eredményeiről, s javasolta, hogy a színházak a következő években is kölcsönösen és rendszeresen mutassanak be magyar, illetve lengyel alkotásokat, tájékoztassák egymást az új művekről, a színházi élet legfontosabb eseményeiről.

/folyt.köv./
19.20 rj

-42-

20³⁰
3P

bb. 48. / befejeződött... 1. folyt./rj

magyar és lengyel rendezők, diszlettervezők, színházi alkotó-csoportok látogassanak egymáshoz, ösztöndíjjal tanuljanak a színházi műhelyekben. a színházi szakemberek számára rendezzenek találkozót, tapasztalatcseréket, kiállításokat.

a két ország zenei intézményei - kiváló együttesek és szólisták vendégszereplései révén - is bővítsék kapcsolataikat és kölcsönösen ismertessék meg a magyar és a lengyel kortárs zenét - hangsúlyozták az ülészsakon. ezenkívül azt is ajánlották, hogy az öntevékeny zenei szervezetek és társaságok is működjenek együtt.

a bizottság megállapodott abban, hogy x. ülészsakát ez év őszén vagy 1981 elején tartja varsóban. ezen az ülészsakon megvitatják miként működhetnek együtt a műfordítóképzés és a pedagógia tudomány területén is.

garamvölgyi károly oktatási miniszterhelyettes, a magyar tagozat elnöke és wladyszlaw loranc lengyel kulturális és művészetügyi miniszterhelyettes, a lengyel tagozat elnöke a jegyzőkönyv aláírása

sa után az mti munkatársának elmondta: a négynapos tanácskozáson a felek egyetértettek mind az eredmények, mind a további tennivalók megítélésében. mindent megtesznek azért, hogy az együttműködés - az eddigieknél nehezebb gazdasági helyzetben is - továbbfejlődjék. elősegítik egyebek közt, hogy a nyári szakmai gyakorlatokon még több diák vegyen részt, s könyvkiadók az eddigi 20-30-nál több könyvet adjanak ki évente. tapasztalatcserékre, szakmai találkozókra is alkalmat adnak. a lengyel fél vállalja például, hogy ez év őszén elsőként rendezi meg a színházi szakemberek tanácskozását, amelyen a két ország színházművészeti és dramaturgiai eredményeit vitatják meg. /mti/

--

bb. 49. az equus magyar színpadon - bemutató a pesti színházban

t/me/tr/rj di

1980. január 24.

világszerte sikerrel játszott színmű kapott helyet magyar színpadon: a pesti színházban csütörtökön bemutatták peter shaffer: equus című alkotását, amely egy angliai büntény lélektanát ábrázolja. a történet valóságos, a színpadi cselekmény szereplőit és mozzanatait azonban az angol szerző találta ki. kapás dezső, a magyar produkció rendezője alkotóan alkalmazta a szerző utasításait.

/folyt.köv./
19.30 rj

-43 -

20³⁰
3P

bb. 49. /az equus magyar... 1. folyt./rj

a meghasonlott fiut gálffi lászló személyesíti meg. darvas iván alakítja a pszichiáter orvost, aki a fiu tetteinek indítékait vizsgálja. a hívő anya: tábori nóra, a képmutató apa: benkő gyula, a szerelmes lány kutvölgyi erzsébet. /mti/

-.-

bb. 50. az ernani felujitása

t/kj/rj bc di

1980. január 24.

az erkel színházban csütörtökön felujitották verdi: ernani című operáját. a régen látott-hallott zeneművet, amelyet kettős szereposztásban adnak az évek óta visszatérő világhírű vendég, lamberto gardelli tanította be. ő az első négy előadás karmaestere is. február 9-től medveczky ádám veszi át a karmesteri pálcát.

a csütörtöki előadás címszerepében nagy jános lépett föl - a másik szereposztásban pedig róka istván alakítja ernanit. don carlos: miller lajos és ötvös csaba. a további szereplők: kováts kolos - begányi ferenc, kincses veronika - takács mária.

a felujitás rendezője békés andrás, a diszleteket makai péter, a jelmezeket márk tivadar tervezte. /mti/

-.-

19.40 rj

-44-

20⁴⁰
3P

bb.51. magyar-algériai egészségügyi munkaterv

t of/s/ok di

1980. január 24.

a gyakorlati gyógyászatban, az orvostudományi kutatásokban rendszeres tapasztalatcseréket, tanulmányutakat, közös érdeklődésű témákban tudományos tanácskozásokat irányoz elő az a munkaterv, amelyet a magyar-algériai egészségügyi együttműködési egyezmény végrehajtásáról írtak alá csütörtökön budapesten. az 1980-81-es évekre szóló okmányt, dr. schultheisz emil egészségügyi miniszter és ~~abdelrazzak~~ b. ughara, az algériai demokratikus és népi köztársaság egészségügyi minisztere hitelesítette kézjegyével. az eseményen - a margitszigeti thermal szállóban - részt vett garai róbert külügyminiszter-helyettes, s abdelaziz kara algéria magyarországi nagykövete. /mti/

-.- [abdelrazzak

bb.52. a szerkesztőségek figyelmébe!

ok di

1980. január 24.

mai bb.45-ös számú hírünk /a kisz központi bizottsága .../ címe helyesen:

a kisz központi bizottsága a kongresszusi irányelvekről - kádár jános látogatása a kisz kb székházában

az első bekezdés 5., 6. sorában a szöveg helyesen:

..... bizottsága. az ujbudapesti rakparton elkészült székházban tartott

a 2. folytatás első bekezdésének 11. sorában a szöveg helyesen:

..... támogatásának rendszere, s ugyanígy javítandók ...

ugyanennek a bekezdésnek az utolsó sora:

..... az ifjúsági szövetség teendőit céljaink elérésében.

a tudósítás befejezése így változik:

a kisz központi bizottságának véleményét, javaslatait eljuttatják az mszmp központi bizottságához.

x x x
kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára és a központi bizottság titkárai csütörtökön az esti órákban látogatást tettek a kisz kb székházában és időszerű kérdésekről megbeszélést folytattak a kisz kb intéző bizottságának tagjaival. /mti/

21.00/-ok

- 45 -

21²⁰
3P

bb.53. mérséklődtek a késések - járhatók az utak

i ob/s/ok di

1980. január 24.

nincs fennakadás a közlekedésben, jóllehet rendkívül szeszélyes, szinte óráról-óra változik az időjárás. a mátrában, a bükkben, nógrád egyes részein, miskolc térségében, valamint pest és komárom megyében közepesen, az alföld egyes részein - főként hajdu-biharban - erősebben havazik. az alföldön az eső is megeredt és a fővárost is elérte az esőzóna. sopronból és környékéről ónosesőt jelentettek.

budapesten, ahol csütörtökön 100 munkagéppel és délelőtt 450, délután 520 hőmunkással takarították az utat, az esti órákban csupán a hegyi járatok haladtak a szokottnál valamivel lassabban.

a vasuti forgalomban mind a belföldi járatok, mind pedig a külföldről érkező szerelvények 10-30 percet késnek a nap folyamán. egyedül a sturovóból érkező balt orient expressz tért el több mint másfél órával a menetrendtől. a volán távolsági járatai jelentéktelen késéssel futottak be az engels téri pályaudvarra. a ferihegyi repülőtér rendszerben indít és fogad.

az utinform esti tájékoztatása szerint a fő- és alsóbbrendű utak országsszerte két nyomon járhatók, a főutak azonban néhol csuszósak, a mellékutak pedig mindenütt havasak, latyakosak, sikosak. rendbentartásukon 200 munkagép dolgozik, zömmel az északi körzetekben./mti/

-..-

bb.54. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke 14.00 órától zárásig

ok di

1980. január 24.

31. tíz-tizenöt millió forint megtakarítás
32. megalakult a kenőbarátok klubja pécsen
33. jó évet zártak a veszprém megyei termelőségvetkezetek
34. észt néprajz kiállítás karcagon
/folyt.köv./

- 46 -

21.30/-ok

21⁴⁰
3P

bb.54./ a belföldi 1. folyt./-ok

35. végső bucsu pongrácz kálmántól
36. patakokká változtak a hegyvidéki utak baranyában
37. ülést tartott a minisztertanács
38. befejeződtek a magyar-angolai gazdasági tárgyalások 16. u. jav./
39. közművelődési albizottság a népfrontban
40. hat megye és a főváros is részt vesz a nemzetiségi napokon
41. az iraki nemzeti diákszövetség küldöttségének látogatása 17. u. jav./
42. zentai béla bucsuztatása
43. energiatakarékossági feladatok 18. u. jav./
44. a közületi személygépkocsik számának további csökkentéséről
45. a kisz központi bizottsága a kongresszusi iránelvekről
46. biszku béla látogatása csongrád megyében
47. időjárás
48. befejeződött a magyar-lengyel kulturális és tudományos együttműködési vegyesbizottság ülásszaka
49. az equus magyar színpadon
50. az ernani felújítása
51. magyar-algériai egészségügyi munkaterv 19. u. jav./
52. a szerkesztőségek figyelmébe - a 45-ös hirre
53. mérséklődtek a késések
54. hírjegyzék
/mti/

-..-

21.33/-ok

- v é g e -
- 47 -

készült az mti külpolitikai főszerkesztőségében
főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztette: izsák erika, halasi györgy, dosztányi imre

21⁴⁵
3P

M.T.I.

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60 002/x

Belföldi hírek

1980. január 25. p é n t e k

bb.1. pályaválasztás előtt tizenötezer fővárosi nyolcadikos

i iv/gk/dk/ok di 1980. január 25.

az idén több mint 15 ezer diák fejezi be tanulmányait a főváros általános iskoláiban, s - a korábbi évekhez hasonlóan - várhatóan 98 százalékuk továbbtanul. a jelentkezési lapokat a következő hetekben töltik ki a tanulók.

a helyes döntéshez kívánt segítséget nyújtani a fővárosi pályaválasztási intézet a többi között azzal, hogy az idei tanévben is megrendezte a pályaválasztási heteket, az őszi-téli üzemlátogatásokon, pályaválasztási kiállításokon, filmvetítéseken mintegy 6500 végzős diák jelent meg, szüleivel együtt.

a sokéves tapasztalatok azt bizonyítják, hogy eredményesek az üzemi szakkörök, amelyeket a legjobb szakemberek vezetnek. a foglalkozásokon a gyerekek ellesik az idősebb mesterektől a különböző munkafogásokat, megismerkednek a munkahelyekkel, az üzemek légkörével, a munkásélettel, az alkotó tevékenységgel. e szakkörök kitűnő alkalmat adnak arra is, hogy kiderüljön a gyerekekről, ügyes kezüek-e, van-e türelmük, kitartásuk, érdeklí-e őket a technika, a fizikai munka? hasznos - a pályaválasztás szempontjából is - az ifjúság munkások, a szakmunkástanulók, a kiszesek mindennapi jelenléte - ifivezetőként - az uttorórsökben, rajokban, s az iskolai közösségek rendszeres kapcsolata a szocialista brigádokkal.

/folyt.köv./

- 1 -

37